

UCHWAŁA NR XLI/234/2022
RADY GMINY ŁĘKI SZLACHECKIE

z dnia 4 marca 2022 r.

w sprawie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Łęki
Szlacheckie na lata 2022 – 2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 ze zm.) oraz art. 17 ust 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.) Rada Gminy Łęki, Szlacheckie uchwala co następuje:

§ 1. Uchwala się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Łęki Szlacheckie na lata 2022 – 2027 w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Łęki Szlacheckie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

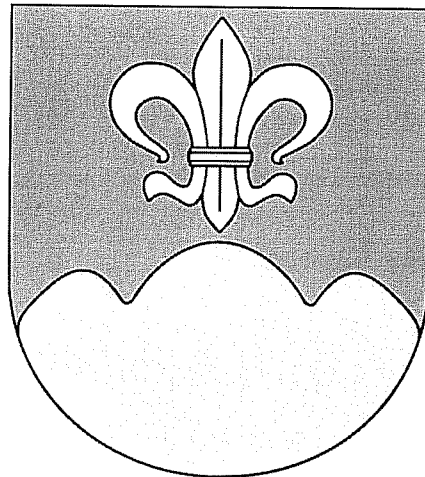
PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Agnieszka Lysoń

Załącznik do uchwały Nr XLI/234/2022

Uchwały Rady Gminy Łęki Szlacheckie

Z dnia 4 marca 2022 r.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Łęki Szlacheckie na lata 2022 - 2027

Spis Treści

Wstęp	s. 3
Podstawy prawne	s. 4
Charakterystyka społeczno – demograficzna mieszkańców Gminy	
Łęki Szlacheckie	s. 7
Sytuacja mieszkaniowa	s. 11
Stan zdrowia mieszkańców	s. 11
Uzależnienia wg danych GKRPA	s. 11
Stan bezpieczeństwa mieszkańców	s. 13
Kultura i czas wolny	s. 15
Sytuacja na rynku pracy	s. 15
Wsparcie osób i rodzin	s. 17
Problemy społeczne w gminie wg mieszkańców	s. 22
Analiza SWOT	s. 42
Wizja i Misja strategii	s. 45
Cele i zadania strategiczne	s. 46
Zarządzanie ryzykiem	s. 54
Zestawienie budżetu wybranych zadań przewidzianych do realizacji w Strategii przez poszczególne instytucje w skali roku	s. 63
Monitoring i ewaluacja	s. 66
Zakończenie	s. 67
Spis tabel	s. 68
Spis wykresów	s. 69
Załącznik – Raport z badań	

Wstęp

Strategia rozwiązywania problemów społecznych to dokument przedstawiający koncepcję działań zmierzających do racjonalizacji lokalnej polityki społecznej, szczególnie w aspekcie rozpoznawania zagrożeń społecznych, ich profilaktyki i minimalizowania negatywnych skutków występujących problemów społecznych. Strategia stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych w obliczu zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania lokalnej społeczności. Strategia została przygotowana na lata 2022 - 2027. Ma umocowanie w dokumentach strategicznych z zakresu polityki społecznej przygotowanych na poziomie globalnym, europejskim, ogólnopolskim i samorządowym skąd, stosownie do potrzeb mieszkańców, przenosi priorytetowe cele i kierunki działań na poziom lokalny. Dokument umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, i stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej.

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łęki Szlacheckie na lata 2021-2025 wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „*opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka*”.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych składa się z trzech zasadniczych części, tj. części wprowadzającej, diagnostyczno-analitycznej i programowej. W części wprowadzającej zawarto podstawy prawne tworzenia Strategii oraz charakterystykę społeczno – demograficzną mieszkańców Gminy Łęki Szlacheckie. Część druga dokumentu to charakterystyka i diagnoza problemów społecznych w Gminie. Natomiast w części trzeciej zamieszczono m.in. wizję i misję Strategii, kierunki działań, zarządzanie ryzykiem, monitoring oraz planowany budżet.

Podstawy prawne

Na treść i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych oprócz ustawy o pomocy społecznej mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich m.in.:

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym;
- Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. roku o samorządzie powiatowym;
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym;
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- Ustawa z dnia 4 lutego 2011 roku o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3;
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- Ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych;
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy;
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego;
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łęki Szlacheckie na lata 2022-2025 pozostaje ponadto w zgodności z dokumentami strategicznymi i programowymi, które opracowano na szczeblu globalnym, europejskim, krajowym i samorządowym. Należą do nich:

- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju
jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. *Strategii Rozwoju Kraju 2020*. Jest obowiązującym, kluczowym dokumentem państwa polskiego

- Strategia Rozwoju Gminy Łęki Szlacheckie na lata 2015-2023.

Strategia rozwoju gminy jest najbardziej istotnym dokumentem samorządu gminnego – ogólnym programem działań podejmowanych w gminie, przy wykorzystaniu posiadanych zasobów zmierzających do osiągnięcia założonych celów. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łęki Szlacheckie wpisuje się w wyzwanie 4 Strategii Rozwoju, które brzmi: „satisfakcjonująca mieszkańców jakość życia” oraz jest tożsama z celami zawartymi w w/w wyzwanie, tj. z celami:

- 4.5 Zwiększenie aktywności mieszkańców gminy;
- 4.7 Zwiększenie aktywności mieszkańców w życiu społecznym;
- 4.8 Zachęcanie do podnoszenia kwalifikacji poprzez udział w kursach, szkoleniach zwłaszcza przez osoby wykluczone społecznie.

Charakterystyka społeczno – demograficzna mieszkańców Gminy Łęki Szlacheckie.

Gmina Łęki Szlacheckie położona jest w południowo – wschodniej części powiatu piotrkowskiego w odległości 26 km od Piotrkowa Trybunalskiego. Zajmuje obszar 10 896 ha, w tym użytki rolne stanowią 7 037 ha, a 3 408 ha to powierzchnie lasów. Ponadto na terenie gminy znajduje się 19 sołectw w skład, których wchodzi 47 miejscowości. Przez obszar gminy przepływa rzeka Luciąża o całkowitej długości 18 km, rzeka ta stanowi lewostronny dopływ Pilicy. Na terenie gminy znajduje się zbiornik retencyjny „Cieszanowice” – ok. 70% jego linii brzegowej leży na terenie gminy Łęki Szlacheckie, pozostała część należy do gmin: Gorzkowice i Rozprza. Na terenie gminy mieszka 3 397 osób, w tym: 293 kobiet i 327 mężczyzn do 18 roku życia, 366 kobiet i 419 mężczyzn od 19 do 35 lat, a 1 021 kobiet i 971 mężczyzn od 36 do 102 lat (wg stanu na dzień 30 czerwca 2021 roku).

Sytuacja demograficzna w gminie Łęki Szlacheckie odzwierciedla niekorzystne tendencje widoczne w całej Polsce – liczba ludności systematycznie spada. Systematycznie maleje również liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, tj. do 14 lat. Jest to związane z obserwowaną w całym kraju zmniejszającą się liczbą urodzeń oraz przesuwaniem w czasie decyzji o posiadaniu potomstwa przez osoby w wieku reprodukcyjnym.

w obszarze średnio- i długofalowej polityki gospodarczej. Głównym celem SOR jest „Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym”. Oczekiwanym efektem realizacji Strategii będzie wzrost zamożności Polaków oraz zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

▪ Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności

Strategia określa główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno – gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju. Stanowi najszerszy i najbardziej ogólny element nowego systemu zarządzania rozwojem kraju. Celem głównym ww. strategii jest poprawa jakości życia Polaków dzięki stabilnemu, wysokiemu wzrostowi gospodarczemu, co pozwala na modernizację kraju.

▪ Strategia Województwa Łódzkiego 2030

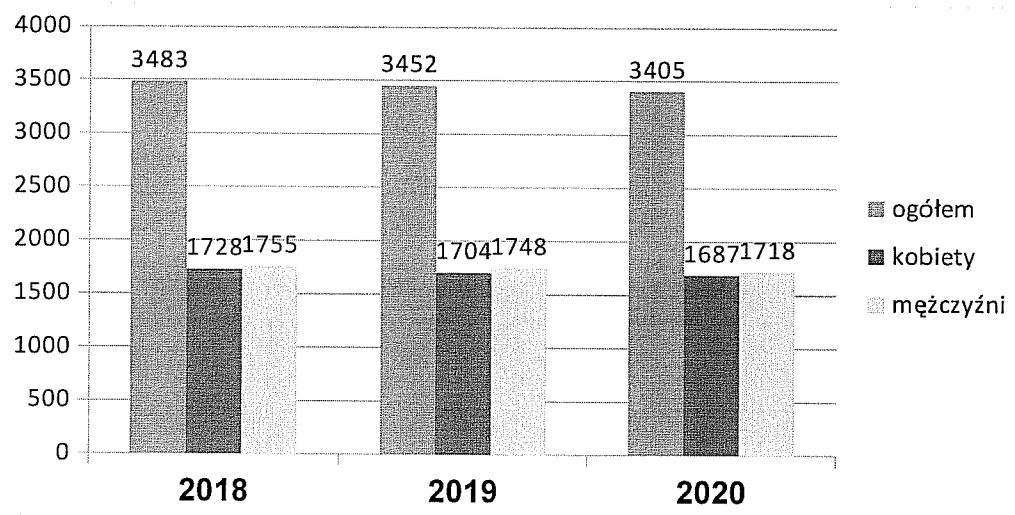
Strategia rozwoju województwa jest najważniejszym dokumentem samorządu województwa określającym wizję i cele polityki regionalnej w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym oraz działania niezbędne do ich osiągnięcia. Pełni funkcję koordynacyjną dla pozostałych dokumentów programowych i planistycznych tworzonych na poziomie regionalnym. Integralną częścią Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 jest wojewódzka strategia w zakresie polityki społecznej. W kręgu szczególnego zainteresowania samorządu województwa będzie rodzina i stworzenie godnych warunków życia dla wszystkich mieszkańców województwa łódzkiego. Cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Łękach Szlacheckich na lata 2022 -2027 wpisują się w cele Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030, tj. m.in. w cel 2 sfera społeczna – cel strategiczny: obywatelskie społeczeństwo równych szans:

- budowa zaufania społecznego, rozwijanie postaw społecznych i obywatelskich,
- promowanie wartości rodzinnych,
- rozwój sektora sportu, turystyki i rekreacji,
- wzmacnianie tożsamości regionalnej i lokalnej,
- ograniczenie skali ubóstwa i wykluczenia społecznego.

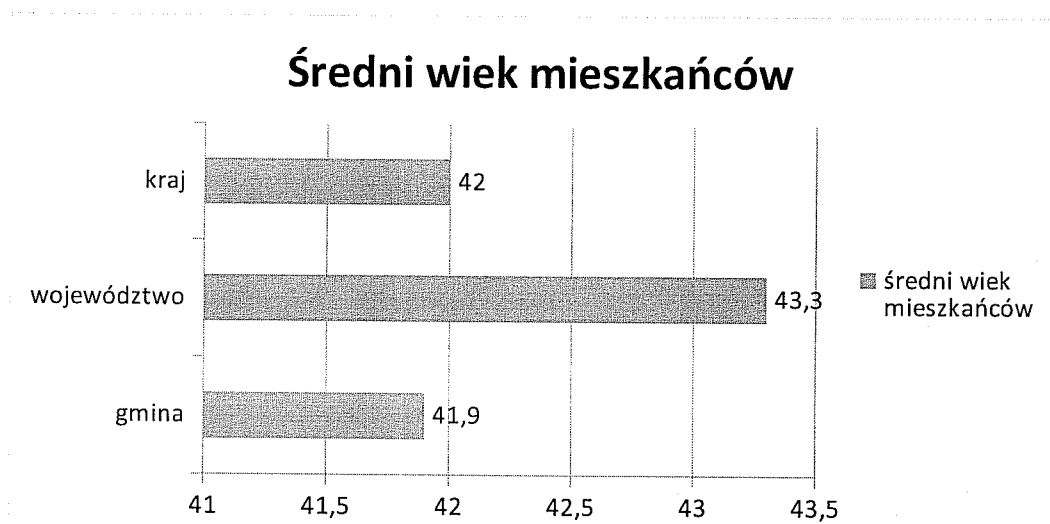
Gmina Łęki Szlacheckie ma 3 405 mieszkańców, z czego 49,5% stanowią kobiety, a 50,5% mężczyźni.

Wykres 1. Liczba mieszkańców Gminy w latach 2018 – 2020.

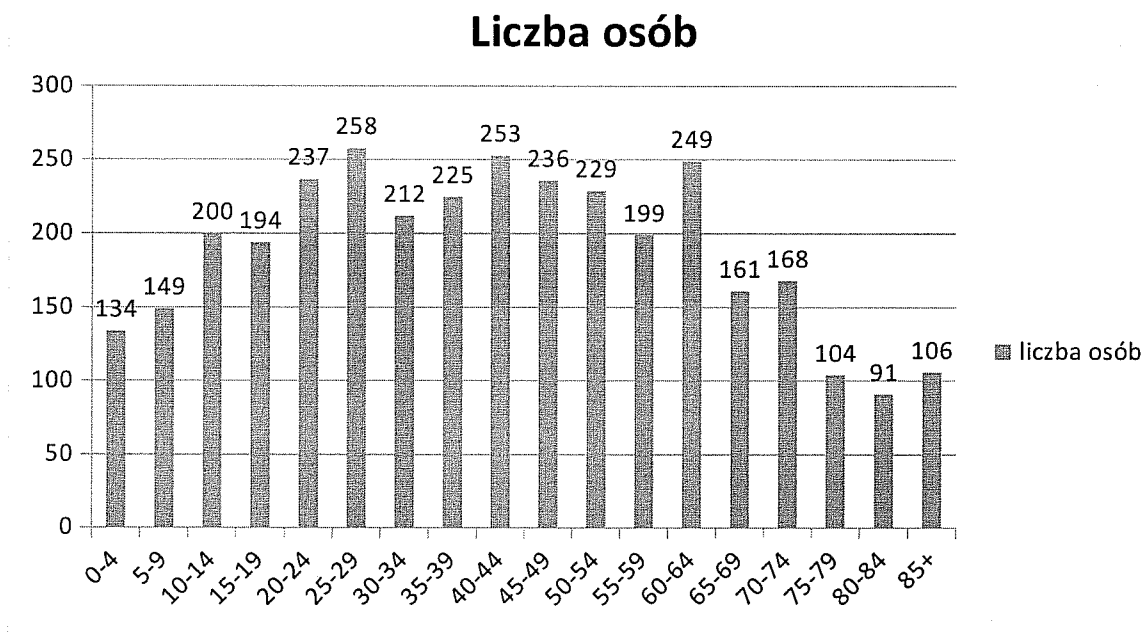

W latach 2002-2020 liczba mieszkańców zmalała o 9,8%. Średni wiek mieszkańców wynosi 41,9 lat i jest nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa łódzkiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Wykres 2. Średni wiek mieszkańców Gminy.

Wykres 3. Liczba mieszkańców gminy w 2020 r. z podziałem na wiek.

Mieszkańcy gminy Łęki Szlacheckie zawarli w 2020 roku 18 małżeństw, co odpowiada 5,3 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie więcej od wartości dla województwa łódzkiego oraz znacznie więcej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 0,8 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. 27,6% mieszkańców gminy Łęki Szlacheckie jest stanu wolnego, 57,7% żyje w małżeństwie, 2,9% mieszkańców jest po rozwodzie, a 11,0% to wdowy/wdowcy. Gmina Łęki Szlacheckie ma ujemny przyrost naturalny wynoszący - 33. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -9,65 na 1000 mieszkańców gminy Łęki Szlacheckie. W 2020 roku urodziło się 24 dzieci, w tym 50,0% dziewczynek i 50,0% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 411 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,67 i jest znacznie większy od średniej dla województwa oraz znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju. W 2020 roku zarejestrowano 26 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 39 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla gminy Łęki Szlacheckie -13. W tym samym roku 0 osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 0 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące 0. 60,6% mieszkańców gminy Łęki Szlacheckie jest w wieku produkcyjnym, 17,3% w wieku

przedprodukcyjnym, a 22,1% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.
[/https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Leki_Szlacheckie/](https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Leki_Szlacheckie/)

839 mieszkańców gminy Łęki Szlacheckie jest w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) (w tym 397 kobiet oraz 442 mężczyzn). 10,3% ludności posiada wykształcenie wyższe, 1,6% wykształcenie policealne, 10,2% średnie ogólnokształcące, a 15,4% średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 24,1% mieszkańców gminy Łęki Szlacheckie, gimnazjalnym 6,2%, natomiast 29,4% podstawowym ukończonym. 2,8% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej. W porównaniu do całego województwa łódzkiego mieszkańcy gminy Łęki Szlacheckie mają znacznie niższy poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w gminie Łęki Szlacheckie największy odsetek ma wykształcenie podstawowe ukończone (30,4%) oraz zasadnicze zawodowe (18,1%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie zasadnicze zawodowe (30,4%) oraz podstawowe ukończone (28,3%). 11,7% mieszkańców gminy Łęki Szlacheckie w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) zalicza się do przedziału 3-6 lat - wychowanie przedszkolne (12,6% wśród dziewczynek i 10,9% wśród chłopców). Na tysiąc dzieci w wieku przedszkolnym 422 uczęszcza do placówek wychowania przedszkolnego. Na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego przypada 2,56 dzieci w wieku przedszkolnym. W roku 2018 w gminie Łęki Szlacheckie placówkę mają 2 szkoły podstawowe, w których w 16 oddziałach uczyło się 288 uczniów (132 kobiety oraz 156 mężczyzn). Dla porównania w 2008 roku w gminie Łęki Szlacheckie placówkę miały 2 szkoły podstawowe, w których w 12 oddziałach uczyło się 281 uczniów (139 kobiet oraz 142 mężczyzn). W grupie wiekowej 3-24 lata na poziomie podstawowym (7-12 lat) kształcą się 26,7% ludności (27,5% wśród dziewczynek i 26,0% wśród chłopców). Na 1 oddział w szkołach podstawowych przypada 18,0 uczniów. Współczynnik skolaryzacji brutto (Stosunek wszystkich osób uczących się w szkołach podstawowych do osób w wieku 7-12 lat) wynosi 91,14. W grupie wiekowej 3-24 lata na poziomie ponadgimnazjalnym (16-18 lat) kształcą się 17,8% mieszkańców (15,4% wśród dziewczyn i 19,9% wśród chłopaków). W przedziale wiekowym odpowiadającym edukacji w szkołach wyższych (19-24 lat) znajduje się 28,2% mieszkańców gminy Łęki Szlacheckie w wieku potencjalnej nauki (29,7% kobiet i 26,9% mężczyzn).

Sytuacja mieszkaniowa

W 2020 roku w gminie Łęki Szlacheckie oddano do użytku 9 mieszkań. Na każdych 1000 mieszkańców oddano więc do użytku 2,64 nowych lokali. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa łódzkiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Całkowite zasoby mieszkaniowe w gminie Łęki Szlacheckie to 1 341 nieruchomości. Na każdych 1000 mieszkańców przypadają zatem 394 mieszkania. Jest to wartość mniejsza od wartości dla województwa łódzkiego oraz porównywalna do średniej dla całej Polski. 100,0% mieszkań zostało przeznaczonych na cele indywidualne. Przeciętna liczba pokoi w nowo oddanych mieszkaniach w gminie Łęki Szlacheckie to 5,00 i jest znacznie większa od przeciętnej liczby izb dla województwa łódzkiego oraz znacznie większa od przeciętnej liczby pokoi w całej Polsce. Przeciętna powierzchnia użytkowa nieruchomości oddanej do użytkowania w 2020 roku w gminie Łęki Szlacheckie to 106,60 m² i jest znacznie większa od przeciętnej powierzchni użytkowej dla województwa łódzkiego oraz znacznie większa od przeciętnej powierzchni nieruchomości w całej Polsce. Biorąc pod uwagę instalacje techniczno-sanitarne 82,25% mieszkań przyłączonych jest do wodociągu, 66,59% nieruchomości wyposażonych jest w ustęp spłukiwany, 61,37% mieszkań posiada łazienkę, 45,26% korzysta z centralnego ogrzewania, a 0,00% z gazu sieciowego.

https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Leki_Szlacheckie/

Stan zdrowia mieszkańców

W 2019 roku 37,8% zgonów w gminie Łęki Szlacheckie spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 22,9% zgonów w gminie Łęki Szlacheckie były nowotwory, a 9,9% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności gminy Łęki Szlacheckie przypada 16.68 zgonów. Jest to znacznie więcej od wartości średniej dla województwa łódzkiego oraz znacznie więcej od wartości średniej dla kraju.

Uzależnienia wg danych GKRPA

Problemy uzależnień zajmują szczególne miejsce wśród problemów społecznych i społeczno - zdrowotnych. Lekomania, narkomania, alkoholizm i nikotynizm to choroby utajone, które są trudniej wykrywalne, gdyż osoby uzależnione często żyją w nieświadomości jej posiadania. Objawy bywają

niezauważalne przez najbliższe otoczenie. Granica między kontrolowanym używaniem, a uzależnieniem jest trudna do wytyczenia. Bywają osoby, które charakteryzują się samotnym, potajemnym braniem środków uzależniających, czego osoby w najbliższym otoczeniu również nie są w stanie zauważyć. Ze względu na powyższe statystyki nie zawsze odzwierciedlają rzeczywistą sytuację dotyczącą uzależnień.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łękach Szlacheckich, działa na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Do jej zadań należy, m.in.:

- Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego;
- Inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych ujętych w formie gminnych programów;
- Opiniowanie wniosków o wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Gminy w Łękach Szlacheckich, o których mowa w art. 12 ust 1 i 2 ustawy (limit i lokalizacja punktów, w których sprzedawane i podawane są napoje alkoholowe);
- Kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych (na podstawie upoważnienia wystawionego przez wójta/burmistrza lub prezydenta miasta, art. 18 ust 8 ustawy);
- Wspieranie przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania alkoholu, działanie na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, wspieranie działalności mieszkańców oraz różnych organizacji społecznych i zakładów pracy w zakresie zmniejszania negatywnych skutków i rozmiarów nadużywania alkoholu.

Poniżej przedstawiono dane uzyskane z GKRPA o sytuacji w gminie Łęki Szlacheckie dotyczącej uzależnień.

Tabela 1. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Rok	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Wnioski o leczenie odwykowe	11	12	11
Zlecenia przeprowadzenia badania przez biegłych Sądowych	0	0	3
Wnioski do Sądów w sprawie obowiązku leczenia odwykowego	0	0	3

Tabela 2. Ilość odbytych przez GKRPA posiedzeń.

Rok	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Posiedzenia MKRPA (ogółem)	3	5	7
Ogólne posiedzenia komisji	3	5	7
Przeprowadzone rozmowy	3	5	3

Działania podejmowane w ramach profilaktyki uzależnień:

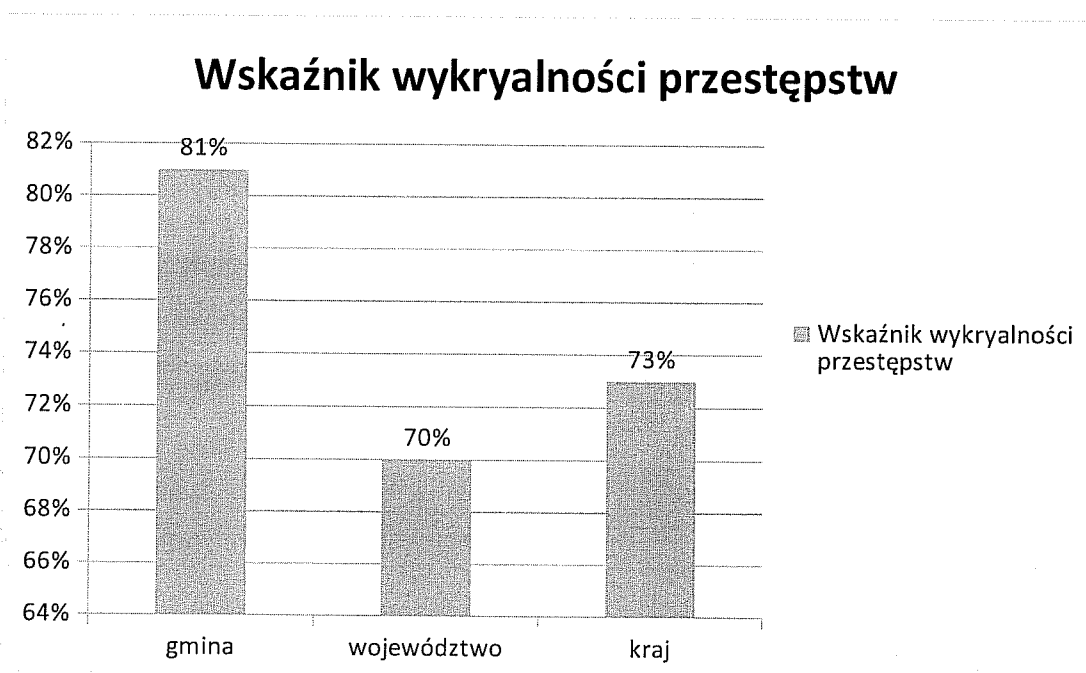
1. zajęcia profilaktyczne w szkołach z psychologiem
2. poradnictwo psychologiczne i terapeutyczne (punkt konsultacyjny)
3. szkolenia – prelekcje dla rodziców z terapeutą uzależnień
4. szkolenia dla nauczycieli
5. działania profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży oparte na sekwencjach teatralnych
6. motywowanie przez GKRPA do zachowywania abstynencji
7. szkolenia dla sprzedawców napojów alkoholowych
8. warsztaty dla osób współuzależnionych

Stan bezpieczeństwa mieszkańców

W 2020 roku w gminie Łęki Szlacheckie stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 36 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 10,53 przestępstw. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla

województwa łódzkiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w gminie Łęki Szlacheckie wynosi 81,40% i jest znacznie większy od wskaźnika wykrywalności dla województwa łódzkiego oraz znacznie większy od wskaźnika dla całej Polski.

Wykres 4. Wskaźnik wykrywalności przestępstw.

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy Łęki Szlacheckie najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - 6,81 (wykrywalność 77%) oraz przeciwko mieniu - 2,94 (wykrywalność 50%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa drogowe - 2,50 (98%), o charakterze gospodarczym - 0,88 (58%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 0,19 (94%).

Według danych z lat 2010 - 2020 w wyniku 29 wypadków drogowych w gminie Łęki Szlacheckie odnotowano 4 ofiary śmiertelne oraz 32 osoby ranne. Oznacza to, że na 100 tys. ludności przypadło 851,7 wypadków (znacznie mniej od wartości dla województwa łódzkiego oraz znacznie mniej od wartości dla całej Polski) oraz 117,5 ofiar śmiertelnych (wartość porównywalna do wartości dla województwa i znacznie więcej od wartości dla kraju).

Kultura, oświata i czas wolny

Według rejestru zabytków na listę zabytków wpisany jest park dworski w Łękach Szlacheckich, kościół parafialny pw. Świętego Ducha w Bęczkowicach, park dworski w Dobrenicach oraz zespół dworski w Trzepnicy. Niewątpliwym atutem badanego terenu jest położenie. Gmina Łęki Szlacheckie położona z daleka od dużych ośrodków przemysłowych i aglomeracji miejskich stanowi miejsce odpoczynku dla turystów. Znajdujące się tutaj miejsca zabytkowe i wypoczynkowe przyciągają z roku na rok coraz więcej osób. Liczne źródła, czysta woda, duża powierzchnia lasów (ok. 37% powierzchni ogólnej gminy) oraz dobre tereny łowieckie to główne atuty gminy.

Według danych z 2020 w gminie Łęki Szlacheckie działały 2 biblioteki i filie publiczne posiadające księgozbiór liczący 16 775 wolumenów. We wszystkich placówkach zatrudnionych było 3 pracowników.

Na terenie Gminy działają dwie szkoły:

- Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Łękach Szlacheckich;
- Szkoła Podstawowa im. A. Frycza Modrzewskiego w Trzepnicy;

Sytuacja na rynku pracy

Na omawianym terenie znajdują się 1 592 gospodarstwa rolne, a średnia powierzchnia gospodarstwa wynosi 6,5 ha. Na terenie gminy działa również 160 podmiotów prowadzących działalność gospodarczą. Niestety trzeba też zaznaczyć, że z roku na rok sukcesywnie wzrasta liczba osób bezrobotnych na omawianym terenie. Jak wynika z informacji otrzymanych od Powiatowego Urzędu Pracy w Piotrkowie Trybunalskim w 2018 roku odnotowano 67 osób bezrobotnych, w 2019 roku 69 osób, a w 2020 roku 79 osób.

W gminie Łęki Szlacheckie na 1000 mieszkańców pracuje 64 osób. 58,7% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 41,3% mężczyźni. Bezrobocie rejestrowane w gminie Łęki Szlacheckie wynosiło w 2020 roku 6,2% (8,9% wśród kobiet i 4,0% wśród mężczyzn). W 2020 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Łęki Szlacheckie wynosiło 4 255,64 PLN, co odpowiada 77.00% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Łęki Szlacheckie 236 osób wyjeżdża do pracy do

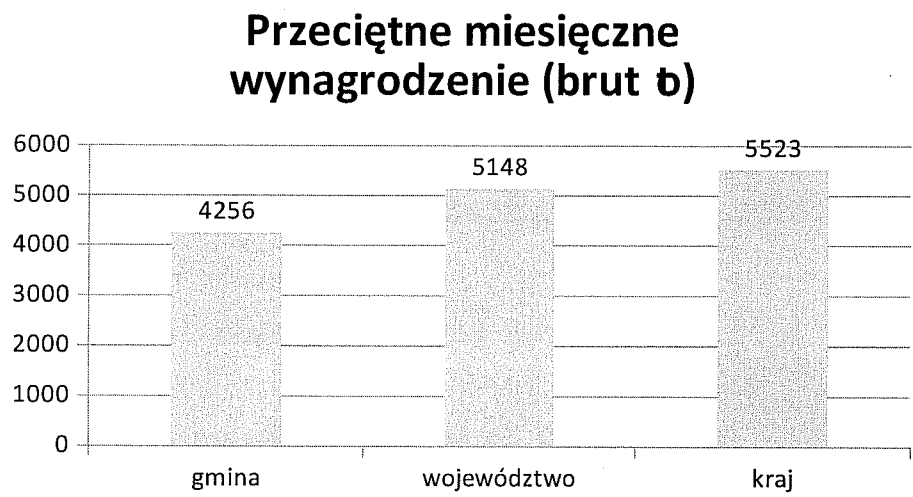

innych gmin, a 32 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi - 204. 53,3% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Łęki Szlacheckie pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 12,0% w przemyśle i budownictwie, a 21,7% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 0,4% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

W gminie Łęki Szlacheckie w roku 2020 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 180 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 144 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 21 nowych podmiotów, a 13 podmiotów zostało wyrejestrowanych. Na przestrzeni lat 2009-2020 najwięcej (27) podmiotów zarejestrowano w roku 2019, a najmniej (12) w roku 2013. W tym samym okresie najwięcej (18) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2015 roku, najmniej (6) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2017 roku. Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w gminie Łęki Szlacheckie najwięcej (5) jest stanowiących spółki handlowe z ograniczoną odpowiedzialnością. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (172) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników. 6,1% (11) podmiotów jako rodzaj działalności deklaruowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklaruowało 35,6% (64) podmiotów, a 58,3% (105) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Łęki Szlacheckie najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są Budownictwo (25.7%) oraz Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (25.7%).

[/https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Leki_Szlacheckie/](https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Leki_Szlacheckie/)

Wykres 5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (brutto).

Wsparcie osób i rodzin

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

Zadania pomocy społecznej w gminach wykonują jednostki organizacyjne - ośrodki pomocy społecznej. Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą

socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.

Według danych uzyskanych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łękach Szlacheckich na podstawie ustawy o pomocy społecznej pomocą objęto:

Tabela 3. Liczba osób objętych pomocą w latach 2018 -2020.

Forma pomocy	Liczba osób w 2018	Liczba osób w 2019	Liczba osób w 2020
Zasiłek stały	25	26	24
Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne	18	19	18
Zasiłek okresowy	13	9	7
Zasiłek celowy	23	13	3
Pomoc w formie dożywiania i zasiłku na zakup żywności	128	129	90
Wypłacenie wynagrodzenia za sprawowanie opieki	-	1	1
Domy pomocy społecznej	8	8	11
Usługi opiekuńcze	2	2	2
Udzielenie schronienia	2	1	1
Praca socjalna	179 rodzin	191 rodzin	171 rodzin

Tabela 4. Powody udzielenia pomocy w latach 2018-2020.

	2018 rok	2019 rok	2020 rok
bezrobocie	7	8	5
długotrwała choroba	4	-	1
bezdomność	-	-	1
niepełnosprawność	1	1	-
wielodzietność	1	-	-

Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w zakresie swoich obowiązków stosuje takie działania w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie jak:

- skierowanie do terapeuty uzależnień;
- skierowanie do psychologa;
- skierowanie do GKRPA;
- praca socjalna;
- rozmowy z dzielnicowym;

W stosunku do osób doświadczających przemocy w rodzinie stosuje takie działania jak:

- skierowanie do psychologa;
- praca socjalna;
- rozmowy z dzielnicowym;

Prowadzi również działania w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie w celu przeciwdziałania temu zjawisku:

- skierowanie do psychologa;
- praca socjalna;
- rozmowy z dzielnicowym;

Poniższa tabela przedstawia w rozbiciu na lata osoby objęte wsparciem przez GZI w Łękach Szlacheckich.

Tabela 5. Osoby objęte wsparciem przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny.

DANE OTRZYMANE Z GMINNEGO ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO W ŁĘKACH SZLACHECKICH			
Działania w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie			
Liczba skierowań do terapeuty uzależnień			
Rok	2018	2019	2020
Liczba	15	11	8
Liczba skierowań do psychologa			
Rok	2018	2019	2020
Liczba	15	11	8
Liczba skierowań do GKRPA			
Rok	2018	2019	2020
Liczba	-	-	1
Praca socjalna			
Rok	2018	2019	2020
Liczba	15	11	8
Liczba rozmów z dzielnicowym			
Rok	2018	2019	2020
Liczba	15	11	8
Działania w stosunku do osób doświadczających przemocy w rodzinie			
Liczba skierowań do psychologa			
Rok	2018	2019	2020
Liczba	15	11	8

Praca socjalna			
Rok	2018	2019	2020
Liczba	5	3	4
Liczba rozmów z dzielnicowym			
Rok	2018	2019	2020
Liczba	1	1	3
Działania w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie w celu przeciwdziałania temu zjawisku			
Liczba skierowań do psychologa			
Rok	2018	2019	2020
Liczba	3	1	4
Praca socjalna			
Rok	2018	2019	2020
Liczba	5	3	4
Liczba rozmów z dzielnicowym			
Rok	2018	2019	2020
Liczba	1	1	3

Problemy społeczne w gminie wg mieszkańców

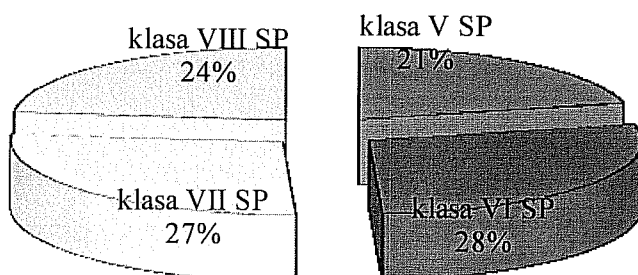
Badania prowadzone były na przełomie czerwca i lipca 2021 roku wśród osób dorosłych zamieszkujących na terenie Gminy Łęki Szlacheckie oraz w Szkole Podstawowej im. M. Konopnickiej w Łękach Szlacheckich i w Szkole Podstawowej im. A. F. Modrzewskiego w Trzepnicy zgodnie z zachowaniem reżimu sanitarnego i przestrzeganiem wymogów zawartych w przepisach prawa.

Biorąc pod uwagę, że podstawowym celem badań społecznych było określenie skali występujących problemów społecznych wśród badanej społeczności zamieszkującej na terenie Gminy Łęki Szlacheckie związanych przede wszystkim ze stanem uzależnienia czy to od substancji psychoaktywnych czy też mediów interaktywnych oraz określenia zjawiska przemocy domowej oraz rówieśniczej została wybrana taka metoda zbierania danych jak ankieta. Kolejnym celem praktycznym badania było określenie skali problemów społecznych np. takich jak bezrobocie, alkoholizm czy też narkomania. Badanie objęło również w swym zakresie problematykę korzystania z interaktywnych mediów takich jak komputer, Internet czy też telefon komórkowy/smartfon. Badanie zawiera również problematykę uprawiania gier hazardowych zwłaszcza wśród dorosłych mieszkańców Gminy Łęki Szlacheckie.

Jak możemy zaobserwować na poniższym wykresie ostatecznie w badaniu wzięło udział: 21,1% uczniów uczęszczających do V klas, 28,1% uczniów uczęszczających do VI klas, 27,2% uczniów uczęszczających do VII klas szkół podstawowych oraz 23,6% uczniów uczęszczających do VIII klas szkół podstawowych.

Wykres 6. Procentowy udział badanych uczniów ze względu na wiek.

Procentowy udział badanych uczniów ze względu na wiek respondentów

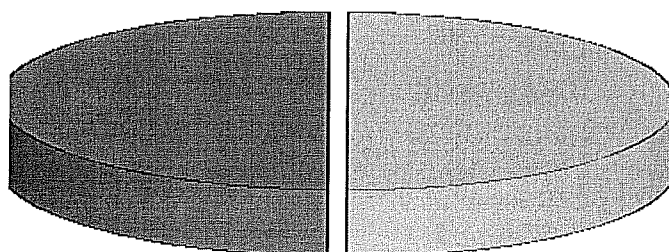

Procentowy udział badanych uczniów ze względu na wiek respondentów

Badania dorosłych respondentów - do obliczeń wykorzystano wyniki badań 100 osób dorosłych (50 kobiet oraz 50 mężczyzn). Ponadto w badaniu brały udział osoby należące do dwóch kategorii wiekowych: 18-35 lat oraz 36 lat i więcej (50 osób w wieku 18 – 35 lat oraz 50 osób w wieku 36 lat i więcej).

Wykres 7. Procentowy udział badanych kobiet oraz mężczyzn.

Procentowy udział badanych kobiet oraz mężczyzn.

Procentowy udział badanych kobiet oraz mężczyzn.

Wyniki badań

Palenie papierosów

Jak wynika z otrzymanych danych w czasie trwania całego dotychczasowego życia badanych, młodych ludzi jakiegokolwiek doświadczenie z paleniem miało zaledwie

3,4% respondentek oraz 15,7% respondentów. Badani chłopcy częściej zadeklarowali jakiegokolwiek doświadczenie z paleniem. Ponadto na szczęście żaden z badanych uczniów nie zadeklarował, że palił 40 razy lub więcej. Możemy zauważyć pewną tendencję wzrostową. Im starsza grupowa wiekowa – uczniowie VIII klas szkół podstawowych – tym częściej wystąpiła deklaracja palenia papierosów. Na podstawie otrzymanych danych można powiedzieć, że problem kontaktu młodzieży z nikotyną nie jest rozpowszechniony.

Charakterystyka sposobu kontaktów z alkoholem wśród dzieci i młodzieży

Jak wynika z danych 26,7% badanych uczennic i 27,5% badanych uczniów ma za sobą pierwsze próby picia alkoholu. Im starsza grupa wiekowa tym częściej padały deklaracje kontaktu z alkoholem podobnie jak z paleniem papierosów. Aż 73,3% badanych dziewcząt i 72,5% badanych chłopców, w tym 91,3% piątoklasistów, 87,1% szóstoklasistów, 62,4% siódmostoklasistów i 52,0% ósmoklasistów nigdy w życiu nie piło napojów alkoholowych. Takie dane wskazujące odsetek młodzieży zachowującej abstynencję mogą napawać optymizmem. Natomiast 25,0% badanych dziewcząt i 27,5% badanych chłopców kiedykolwiek piło napoje alkoholowe. Co może jednoznacznie wskazywać na fakt, że wciąż zaciera się STYL picia między kobietami, a mężczyznami. Picie alkoholu przestaje być domeną mężczyzn. Natomiast analizując konsumpcje poszczególnych napojów alkoholowych spożywanych w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem możemy zobaczyć, że zdecydowanie najchętniej młodzi ludzie sięgają po piwo. Zadeklarowało tak 13,8% naszych respondentów. Natomiast 5,3% badanej młodzieży spożywa wino. Aczkolwiek warto zaznaczyć, że badana młodzież wypija również napoje wysokoprocentowe (wódka). Powiedziało tak 1,7% badanych uczniów. Badani uczniowie wskazywali m.in. na spożywanie alkoholu w dyskotecie (3,6%) oraz na ulicy, na plaży lub gdzieś pod chmurką (2,6%). Takie zachowania pokazują, że rodzice nie mają kontroli nad swoimi dziećmi. To, co może zaskakiwać to fakt, że wśród najmłodszych uczniów, którzy brali udział w badaniu odnotowano deklaracje, co do łatwego bądź raczej łatwego dostępu do wyżej wymienionych napoi alkoholowych. Tak więc, można powiedzieć, że zachowania młodych ludzi, ich pierwsze kontakty z napojami alkoholowymi, czy też idącymi za spożywaniem alkoholu konsekwencjami mogą wynikać z łatwości dostępu do nich.

Zażywanie przez dzieci i młodzież narkotyków, dopalaczy i leków zmieniających świadomość.

Część badanych osób zna podział narkotyków na twarde i miękkie. Aż 5,0% badanych dziewcząt i 5,9% badanych chłopców twierdzi, że narkotyki miękkie są bezpieczniejsze niż narkotyki twarde, co może świadczyć o braku wiedzy młodych ludzi na temat substancji psychoaktywnych. W każdej badanej grupie znajdują się osoby, które spotkały się z nazwami różnych substancji psychoaktywnych. Najbardziej znaną substancją odurzającą wśród wszystkich badanych grup bez względu na płeć oraz wiek respondentów są: środki uspakajające lub nasenne (80,9%), dopalacze (78,9%), kokaina (70,7%), marihuana/ haszysz (67,4%), amfetamina (67,4%), „pigulka gwałtu” (62,0%), grzyby halucynogenne (52,6%), heroina (47,2%), mefedron (37,3%), ecstasy (24,1%), LSD (19,9%), oraz Crack (15,7%). Jak twierdzą młodzi ludzie osoby, które sięgają po dopalacze, robią to, aby uciec od problemów (64,6%) oraz zaspokoić ciekawość (64,4%). Respondenci wskazywali również na wpływ rówieśników (47,2%). Ponadto wśród badanej młodzieży odnotowano również takie odpowiedzi, że robią to z chęci odurzenia się (28,3%), albo po prostu po to, aby „zabić nudę” (25,2%) czy też z chęci spróbowanie czegoś nowego (1,9%). Natomiast 1,6% naszych respondentów uważa, że ludzie zażywają dopalacze z chęci zaimponowania innym. Badani uczniowie wiedzą, co to są dopalacze jednak nie zdarzają się przypadki ich stosowania. Żadna z badanych osób nie potwierdziła, aby takie substancje zażywała.

Ocena ryzyka zażywania substancji psychoaktywnych przez badaną młodzież

Otrzymane dane na temat postrzegania ryzyka szkód wynikających z zażywania legalnych bądź nielegalnych substancji mogą prowadzić do wniosku, że część badanych osób posiada należyłą wiedzę na temat zagrożeń i skutków ubocznych sięgania po substancje psychoaktywne. Jednak jeszcze wielu z nich uważa, że pojedyncze eksperymenty z narkotykami są bardziej niebezpieczne niż częste używanie w różnych ilościach napojów alkoholowych czy też tytoniu. Za najbardziej niebezpieczną formę kontaktu z substancjami psychoaktywnymi młodzież uznaje regularne ich zażywanie. Z jednej strony takie dane powinny cieszyć (wiążanie regularnego zażywania z ryzykiem uzależnienia i innych poważnych konsekwencji), z drugiej strony może stanowić niebezpieczny sposób myślenia sankcjonujący okazjonalne, nieregularne używanie substancji, bez uwzględnienia rodzaju substancji,

zażytej ilości oraz okoliczności zażywania. Uzyskane wyniki stanowią bardzo ważne odniesienie do działań profilaktycznych, które winny akcentować bliskie i realne konsekwencje nawet incydentalnego zażywania różnych substancji psychoaktywnych.

Działania podejmowane przez szkoły w celu przeciwdziałania problemom alkoholowym i narkotykowym wśród dzieci i młodzieży

Jak wynika z informacji otrzymanych od badanych uczniów zajęcia profilaktyczne prowadzone przez grono pedagogiczne oceniane są raczej pozytywnie. Wielu młodych ludzi dobrze ocenia także wiedzę grona pedagogicznego, niezbędną do pracy profilaktycznej i uważa, że jest ona wystarczająca do podejmowania rozmów z uczniami nt. używek i uzależnień. Jednak część badanych uczniów neguje wiedzę profilaktyczną nauczycieli. Stosunkowo wielu uczniów zadeklarowało gotowość zgłoszenia się ze swoimi problemami w zakresie używek i uzależnień do nauczyciela. Jednak im starsi uczniowie tym rzadziej zadeklarowali, że zwróciliby się o pomoc gdyby znaleźli się w trudnej sytuacji związanej z używkami lub uzależnieniem. Ponadto 13,1% badanych uczniów V klas szkół podstawowych, 16,1% badanych uczniów VI klas szkół podstawowych, 12,5% uczniów VII klas szkół podstawowych oraz 40,0% uczniów VIII klas szkół podstawowych nie zwróciłoby się do nauczyciela o pomoc, gdyby znaleźli się w trudnej sytuacji. Natomiast 30,4% badanych uczniów V klas szkół podstawowych, 32,3% uczniów VI klas, 37,5% uczniów VII klas oraz 32,0% uczniów VIII klas nie ma zdania w tej sprawie. Biorąc pod uwagę powyższe dane, warto kontynuować edukację profilaktyczną wśród uczniów i systematycznie doszkalać grono pedagogiczne w obszarze profilaktyki, aby wyjść naprzeciw potrzebom młodych ludzi. Należy organizować jak najwięcej programów i przedsięwzięć profilaktycznych, które w sposób interesujący i adekwatny do potrzeb i wieku rozwojowego będą przekazywać młodym ludziom wiedzę dotyczącą konsekwencji zażywania różnych substancji psychoaktywnych, a jednocześnie odnosić się do realnie zaobserwowanych zachowań i funkcjonujących przekonań normatywnych. Należy również podejmować działania zwiększające poziom zaufania młodzieży do grona pedagogicznego. Bardzo istotnym zadaniem jest wspieranie działalności pozaszkolnych punktów pomocy, gdzie młodzież mogłaby bez ograniczeń i zahamowań skorzystać ze specjalistycznej pomocy.

Telewizja w życiu młodych ludzi

Jak wynika z otrzymanych danych oglądanie telewizji znajduje się w pierwszej trójce propozycji najbardziej lubianych sposobów spędzania wolnego czasu. 28,7% badanych uczniów stawiało przede wszystkim na spotkania z koleżankami i kolegami, 22,9% badanych na granie na komputerze, a 22,4% w swoim wolnym czasie ogląda telewizję. Uczniowie potrafią dziennie spędzić przed telewizorem od pół godziny do 7 godzin. To, co może cieszyć, to fakt, że młodzi ludzie oglądają przede wszystkim programy, które ich interesują. Pociuszający jest fakt, że młodzi ludzie nie wykazują uzależnień od oglądania programów telewizyjnych.

Komputer nieodłączny element życia dzisiejszej młodzieży

Zdecydowana większość badanych uczniów zadeklarowała korzystanie z komputera. Zadeklarowało tak, aż 83,3% badanych uczniów V klas szkół podstawowych, 93,7% badanych uczniów VI klas szkół podstawowych, 90,3% badanych uczniów VII klas szkół podstawowych oraz 88,9% badanych uczniów VIII klas szkół podstawowych. Aż 46,2% badanych uczniów i 17,7% badanych uczennic deklaruje korzystania z komputera codziennie. Otrzymane dane, które mogą niepokoić to fakt, że nawet w grupie najmłodszych zdarzają się przypadki deklaracji, co do uzależnienia od komputera. w każdej grupie wiekowej, bez względu na płeć ankietowanych młodzi ludzie w różnym stopniu odczuwają różne dolegliwości związane z długim przesiadywaniem przed komputerem. Odczuwają oni zarówno bóle kręgosłupa i pleców (48,5%), zauważają zmęczenie bądź łzawienie oczu (47,2%), a także niewyspanie po zarwanej nocy (29,8%) czy też uczucie niepokoju, gdy starają się ograniczać czas spędzony przed komputerem (23,7%). Niestety nowe technologie wypierają inne sposoby wykorzystania wolnego czasu w sposób bardziej twórczy.

Internet „okno na świat” – możliwości i zagrożenia

Zdecydowana większość badanych uczniów zadeklarowała korzystanie z Internetu. Zadeklarowało tak, aż 100% badanych dziewcząt i 93,2% badanych chłopców. 80,6% badanych uczennic i 77,8% badanych uczniów deklaruje korzystanie z Internetu codziennie. Internet zapewnia realizację wielu potrzeb badanych uczniów. Młodzi ludzie dzięki dostępowi do Internetu szukają informacji oraz najnowszych wiadomości (58,1%), komunikują się z innymi osobami (40,9%), grają on-line (37,3%), pobierają pliki z muzyką, filmami czy też e-booki (28,9%), w celach edukacyjnych (25,1%),

biorą udział w aukcjach internetowych/zakupach (22,1%), surfują bez celu (15,8%), czy też poznają nowych ludzi (10,5%). Niepokoić powinien fakt, kiedy to Internet zajmuje tak ważną część w życiu młodych ludzi i pomaga im w realizowaniu podstawowych potrzeb. Takie postępowanie szybko prowadzi do uzależnienia.

Życie bez telefonu komórkowego/smartfona – możliwości czy ograniczenia

Aż 91,7% badanych uczniów V klas, 100% badanych uczniów VI klas, 100% badanych uczniów VII klas i 100% badanych uczniów VIII klas szkół podstawowych zadeklarowało posiadanie telefonu komórkowego/smartfona. Nawet w grupie najmłodszych zdarzają się przypadki deklaracji, co do uzależnienia od telefonu. 8,3% badanych uczniów V klas, 6,3% badanych uczniów VI klas, 3,2% badanych uczniów VII klas i 14,8% badanych uczniów VIII klas szkół podstawowych zadeklarowało uzależnienie od telefonu/smartfona. Otrzymane dane, mogą niepokoić. Wskazują one, że należy podejmować szczególnie intensywną pracę profilaktyczną.

Przemoc wobec dzieci i młodzieży

32,3% badanych dziewcząt i 25,0% badanych chłopców za prawdziwe uważa stwierdzenie, że „wszyscy rodzice często krzyczą na swoje dzieci”. Powinien niepokoić fakt, że znaczny odsetek badanych uczennic – 21,0% i 28,8% badanych uczniów wskazywało na akceptację stwierdzenia, że „dziecku często bitemu przez rodziców nie wolno się nikomu poskarżyć ani prosić o pomoc”. Natomiast 17,7% badanych dziewcząt i 19,2% badanych chłopców potwierdza stwierdzenie, że „dziecko musi utrzymywać w tajemnicy wszystko złe, co się dzieje w domu”, bo jest to sprawa prywatna rodziny i nie należy się w nie wtrącać. Dzieci, które zgadzają się z tym stwierdzeniem nawet, jeśli nie doświadczają bezpośrednio przemocy to istnieje ryzyko, że w przyszłości nie będą oni szukać pomocy u innych dorosłych lub w odpowiednich instytucjach. Niepokoić może odsetek młodzieży – 19,4% badanych uczennic i 11,5% uczniów –, który nie zgodził się ze stwierdzeniem, że „dziecko ma prawo uciec, jeśli boi się, że dorosły może jemu zrobić krzywdę” i że „dziecko ma prawo nie robić z dorosłym tego, co jest dla niego wstydlive albo przerażające” – 24,2% badanych uczennic i 25,0% badanych uczniów. Ponadto 14,5% badanych dziewcząt i 25,0% badanych chłopców twierdzi, że „dorośli mają prawo dotykać dziecko w miejsca wstydlive”. Utwierdzenie w tego typu stereotypach potwierdza wszechobecne tezy mówiące o posiadaniu władzy osób dorosłych nad dziećmi.

Ponadto wyżej opisane dane dają podstawy do stwierdzenia, że należy objąć młodych ludzi zamieszkujących na terenie Gminy Łęki Szlacheckie wszechstronną edukacją w zakresie budowania prawidłowych postaw rodzicielskich oraz relacji na linii dziecko – dorosły. Relacji, które będą wolne od przemocy i błędnych przekonań oraz stereotypów utwierdzających destrukcyjne zachowania.

Przemoc fizyczna

29,0% badanych dziewcząt i 21,2% badanych chłopców doświadcza zbiać przez dorosłych. Jednak znaczna część respondentów – 71,0% badanych dziewcząt i 78,8% badanych chłopców – nigdy nie doświadczyła zbiać przez dorosłych. Jako narzędzie stosowane do zbiać dziecka nasi respondenci najczęściej wskazywali rękę (25,7%) oraz pas (5,4%). Ponadto badani uczniowie wskazywali na kabel (1,6%) oraz ścierkę (0,9%). Ponadto jak wynika z otrzymanych danych respondenci wskazywali, że „nie potrafią określić” (9,6%), dlaczego rodzice ich zbili.

Przemoc psychiczna

Otrzymane dane ujawniły, że rodzice respondentów najczęściej używają takich słów, które budziły u nich poczucie winy (38,9%). Respondenci słyszeli również słowa, które budziły u nich przekonanie, że niewiele potrafią (34,3%) oraz takie, które ich poniżają i obrażają (27,2%). Badani uczniowie wskazywali również na fakt wypowiedzenia takich słów, które budzą u nich strach (16,9%). 32,9% respondentów to uczniowie, którzy nie doświadczyli i nie doświadczenia przemocy psychicznej we własnym domu.

Zaniedbywanie

Zarówno wśród uczniów jak i uczennic są osoby, które odczuwają samotność. Ponadto badani twierdzą, że rodzice poświęcają im „bardzo mało czasu i uwagi”. Deklaruje tak 3,2% badanych dziewcząt i 11,5% badanych chłopców. Ponadto 33,9% badanych uczennic i 19,2% badanych uczniów twierdzi, że rodzice „poświęcają swój czas, ale jest go zbyt mało”. Ponadto zarówno w grupie badanych dziewcząt jak i chłopców, zarówno wśród młodszej jak i starszej grupy wiekowej odnotowano, że przynajmniej raz pozostawali w domu bez opieki osób starszych przez dłuższy czas. Zdecydowana większość badanej młodzieży czuje się w swoim domu bezpiecznie. Zadeklarowało tak 98,4% badanych dziewcząt i 100% badanych chłopców.

Przemoc seksualna

1,9% badanych chłopców zadeklarowało, że miały kontakt z osobami, które dotykały ich miejsc intymnych, a 3,9% badanych chłopców i 1,6% badanych dziewcząt powiedziało, że ktoś zachowywał się w sposób nienaturalny, krępujący i niedobry. Może to świadczyć o tym, że istnieje niewielka grupa ryzyka, która mogła bądź nadal jest narażona na nieodpowiednie zachowania na podłożu seksualnym.

Działania, jakie należy podjąć, aby przeciwdziałać przemocy oczami uczniów szkół podstawowych

Jak wynika z otrzymanych danych zarówno wśród badanych dziewcząt (74,2%) jak i chłopców (75,0%) są osoby, które dostrzegają potrzebę nauczania młodzieży sposobów szukania porozumienia i budowania relacji wolnych od przemocy. Część badanych respondentów wie, gdzie należy zwrócić się o pomoc. Jednak znaczna część badanych uczniów wciąż nie wie, jaka instytucja może pomóc ofiarom przemocy. Jak wynika z deklaracji badanych uczniów 28,5% zgłosiłoby się do grona pedagogicznego, 17,7% do Policji, 15,2% do rodziców, 12,7% przyjaciół i znajomych, 12,4% do kogoś bliskiego komu ufają, 12,2% do psychologa, 8,1% dalszej rodziny, 7,6% dziadków oraz 6,2% do bliższej rodziny. Natomiast 5,9% badanych wykonałoby połączenie z telefonem zaufania, a 5,0% badanych udałoby się do rodzeństwa, 2,7% do sądu, 1,8% do sąsiadów, 0,9% do opieki społecznej, a 0,8% do lekarza. Natomiast 10,1% badanych nie wie, do kogo i gdzie należy zgłosić się po pomoc, a 31,5% respondentów nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie. Ponadto według badanych uczniów, aby przemoc więcej się nie pojawiła, odpowiednią formą jest pomoc psychologiczna - wizyta u psychologa (13,8%), spędzanie ze sobą czasu (6,9%), interwencja policji (5,8%), surowa kara – kara więzienia (5,5%), pomoc specjalisty (3,5%), leczenie odwykowe (2,6%), prowadzenie kursów mówiących o przemocy (2,6%), zrozumienie i rozmowa (2,6%), odcięcie się od osób, które tą przemoc stosują (2,6%) oraz budowanie pewności siebie (2,6%), leczenie psychiatryczne (1,9%), opieka kuratora (1,9%), pomoc lekarska (1,8%). Natomiast aż 17,5% badanych uczniów nie wie, w jaki sposób pomóc rodzinom doznającym krzywdy, a aż 43,4% badanych nie udzieliło odpowiedzi. Te dane potwierdzają, że należy młodych ludzi uświadamiać i pokazywać jak reagować w sytuacjach kryzysowych.

Rozmiary i formy agresji wśród dzieci i młodzieży

Zdecydowana część badanych twierdzi, że ich szkoła jest dla nich bezpieczna. Jednak musi zastanawiać fakt, że zdarzają się przypadki uczniów, którzy nie do końca czują się w swojej szkole bezpiecznie. Zadeklarowało tak 19,0% badanych dziewcząt i 5,9% badanych chłopców. Ponadto zarówno wśród badanych dziewcząt jak i chłopców odnotowano przypadki istnienia „kogoś” w szkole, kogo wszyscy się boją. Zadeklarowało tak, aż 20,6% badanych dziewcząt oraz 23,5% badanych chłopców. Dodatkowo zarówno wśród starszych jak i młodszych uczniów odnotowano znajomość osób szczególnie atakowanych przez innych. Zadeklarowało tak 15,9% badanych dziewcząt i 17,6% badanych chłopców. Kolejne dane, które mogą budzić niepokój to te, które pokazują, że znaczna część badanych uczniów nie zgłasza dorosłym przypadków przemocy, których byli świadkiem. Aż 14,3% badanych dziewcząt i 5,9% badanych chłopców zadeklarowało, że mają do czynienia z agresją słowną, m.in. wyzwiskami czy też plotkowaniem na ich temat. Ponadto 6,3% badanych uczennic i 2,0% badanych uczniów doświadcza przemocy fizycznej, czyli bicia, szarpania. Natomiast 1,6% badanych uczennic i 2,0% badanych uczniów spotyka się z zastraszaniem oraz grożeniem, 3,2% badanych dziewcząt i 5,9% badanych chłopców spotyka się z przemocą internetową, a 3,2% badanych uczennic doświadcza wymuszania na przykład pieniędzy czy też rzeczy. Pociuszający jest fakt, że znacząca większość respondentów nie doświadcza przemocy od swoich kolegów/koleżanek. Zadeklarowało tak 82,5% badanych dziewcząt oraz 88,2% badanych chłopców. 1,6% badanych uczennic i 5,9% badanych uczniów stosuje przemoc wobec innych. Dane te świadczą o tym, że w jakimś stopniu przemoc między rówieśnikami ma miejsce na terenie szkoły i poza nią. Jednak warto zwrócić uwagę na fakt, że wśród respondentów zdecydowana większość badanych rozwiązuje problemy ze swoimi znajomymi poprzez rozmowę.

Przyczyny przemocy w opinii uczniów

Badani uczniowie najczęściej wskazywali, jako przyczynę przemocy brak tolerancji (61,6%), rywalizację między uczniami (50,4%), trudną sytuację w domu (44,2%), częstą krytykę ze strony kolegów (43,3%), sytuacje konfliktowe w czasie przerw (39,7%), czy też obawę przed ośmieszeniem (39,7%). Nie są to jednak jedyne czynniki, ponieważ niewiele mniej uczniów zaznaczyło, że przemoc jest wynikiem krytyki ze strony nauczycieli (24,7%), ciągłego stresu towarzyszącego nauce (24,7%),

zażywanie środków pobudzających, psychoaktywnych na przykład takich jak: alkohol, narkotyki czy też dopalacze (22,3%) oraz zdobycie negatywnej oceny z przedmiotu (19,1%). Nasi respondenci wskazywali, jako źródło agresji również przynależność do różnych subkultur młodzieżowych (13,2%). Jeśli chodzi o powody stosowania cyberprzemocy to wśród badanych uczniów najczęściej padały takie uczucia jak zazdrość (62,9%) czy też po prostu chęć zaimponowania innym swoim nieodpowiedzialnym zachowaniem (44,8%). Nie są to jednak jedyne powody, ponieważ niewiele mniej uczniów zaznaczyło, że źródłem cyberprzemocy jest również chęć skupienia na sobie uwagi (43,4%), złośliwość (41,1%), chęć zemsty (40,5%) czy też nuda (23,7%) i problemy w domu i w szkole (0,8%).

Jak pomóc osobom doświadczającym przemocy?

Najczęściej młodzi ludzie gdyby mieli zgłosić się po pomoc, skierowaliby swoje kroki najpierw do rodziców (57,7%), Policji (35,7%), wychowawcy (32,3%), rodzeństwa (29,4%), pedagoga/psychologa (25,5%), kolegi/koleżanki (25,1%) oraz dyrektora szkoły (21,4%). Natomiast nieznaczny odsetek badanych uczniów nie wie, do kogo można udać się po pomoc będąc w niebezpieczeństwie (3,8%). Aż 68,3% badanych dziewcząt i 78,4% badanych chłopców twierdzi, że nie istnieją skuteczne sposoby zapobiegania przemocy w szkole. Warto zaznaczyć, że 12,6% badanych dziewcząt i 3,9% badanych chłopców wskazuje rozmowę z daną osobą na temat przemocy.

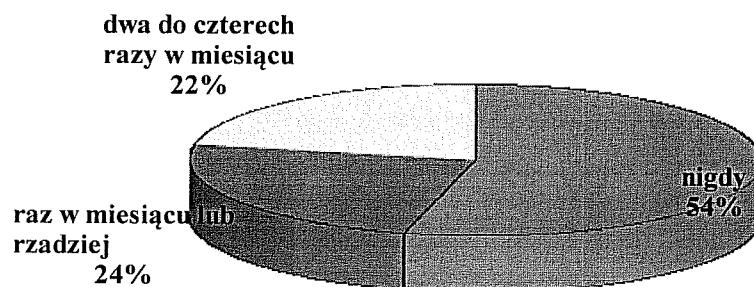
Charakterystyka sposobu kontaktów z alkoholem dorosłych mieszkańców gminy

Jak wynika z danych otrzymanych z wypełnionych ankiet - wśród badanych osób dorosłych z Gminy Łęki Szlacheckie wyróżnić można:

- 54% abstynentów;
- 24% pijących w sposób umiarkowany;
- 22% osób pijących w sposób ryzykowny;
- 0% osób pijących w sposób szkodliwy;
- 0% osób z cechami uzależnienia;

Wykres 8. Spożywanie przez respondentów napojów alkoholowych.

Jak często pije Pan/Pani napoje zawierające alkohol?

Odpowiedzi respondentów dot. spożywania napojów alkoholowych.

Jeżeli chodzi o liczbę wypijanych porcji alkoholu i wieku respondentów to na podstawie otrzymanych danych możemy wnioskować, że osoby po 36 roku życia częściej spożywają napoje alkoholowe. Alkohol przestaje być domeną mężczyzn. Tyle samo badanych mężczyzn jak i kobiet (w obu przypadkach - 6%) deklaruje, że spożywa sześć lub więcej porcji alkoholu rzadziej niż raz w miesiącu. Również tyle samo badanych kobiet i mężczyzn (w obu przypadkach – 14%) około raz w miesiącu. Można powiedzieć, że na terenie Gminy Łęki Szlacheckie ma miejsce problem nadużywania alkoholu. Jak wynika ze statystyk Komisariatu Policji w Gorzkowicach innymi konsekwencjami spożywania alkoholu jest również odsetek zatrzymanych osób kierujących pojazdami pod wpływem alkoholu. W 2018 roku zatrzymano 7 osób, w 2019 roku 3 osoby, a w 2020 roku 4 osoby. Ponadto na terenie Gminy Łęki Szlacheckie na podstawie sporządzonych systemów Policyjnych w 2018 roku miały miejsce 2 wykroczenia, gdzie prowadzono postępowanie o wykroczenie. W 2019 roku takich wykroczeń było 19, a w 2020 roku 21. Również w 2018 roku miało miejsce 49 interwencji domowych i 179 interwencji publicznych, w 2019 roku 54 interwencji domowych i 143 interwencji publicznych, a w 2020 roku 46 interwencji domowych i 297 interwencji publicznych.

Sięganie przez dorosłych po narkotyki, dopalacze i leki zmieniające świadomość

Problem nadużywania substancji psychoaktywnych dotyczy znacznej grupy badanych mieszkańców Gminy Łęki Szlacheckie. Aż 42% badanych kobiet i 38% badanych mężczyzn sięga po substancje uzależniające. Ponadto 38% respondentów do 35 roku życia i 42% respondentów po 36 roku życia ma kontakt z substancjami psychoaktywnymi. Jak wynika z otrzymanych danych można wyróżnić pięć grup substancji uzależniających, jakie zażywają badane osoby. I tak aż 26% spożywa energetyki, 10% badanych pali papierosy tradycyjne/tytoń, 6% pali papierosy elektroniczne, 6% zażywa leki uspakajające, a 5% bierze leki nasenne. Badani wiedzą, co to są dopalacze aczkolwiek nie odnotowano przypadków ich stosowania.

Skala problemów alkoholowych wśród bliskich, znajomych i współpracowników respondentów

Wśród badanych grup możemy zauważyć tendencję wzrostową: im pokrewieństwo z daną osobą dalsze, tym częściej nasi ankietowani wskazywali na zaistniały u nich problem alkoholowy. Wyjątkiem jest grupa badanych mężczyzn. Jedynie ta grupa nie zauważa przypadków problemów alkoholowych zarówno w swoim najbliższym otoczeniu jak i wśród rodziny. 18% badanych kobiet deklaruje, że w grupie ich współpracowników oraz koleżanek i kolegów z pracy są osoby mające problem z pićm alkoholu. 18% respondentek powiedziało, że są to osoby, które ich zdaniem są już uzależnione od napojów alkoholowych. To, co zasługuje jeszcze na uwagę to fakt, że badane osoby dostrzegły omawiany problem wśród swojego otoczenia wśród swoich sąsiadów. Powiedziało tak 36% badanych kobiet.

Problemy alkoholowe i narkotykowe, jako problemy społeczne.

51% badanych osób powiedziało, że nadużywanie alkoholu jest poważnym problemem. 21% badanych uważa, że jest problemem, ale są od niego ważniejsze. Natomiast 4% badanych powiedziało, że „w ogóle nie stanowi poważnego problemu”, a 24% respondentów „nie ma zdania”, co do tej kwestii.

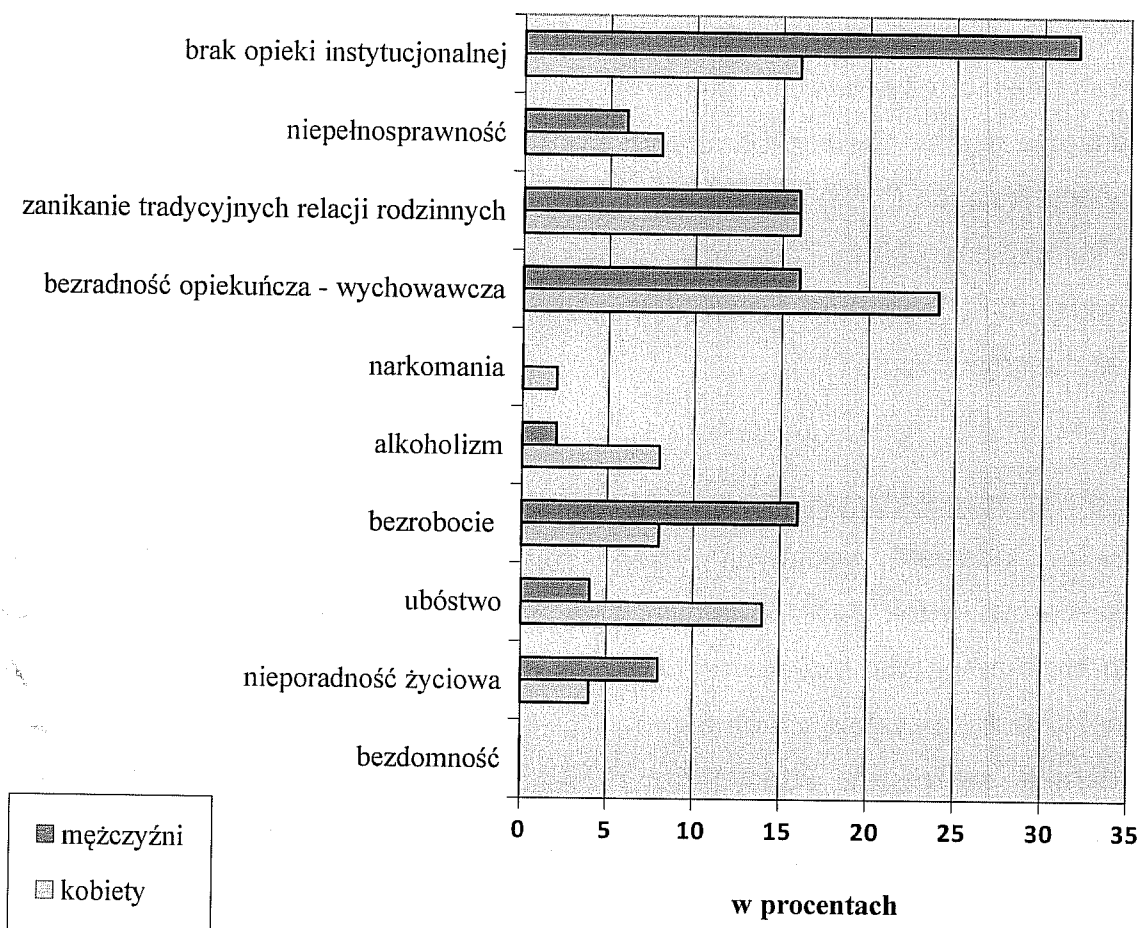
Zdecydowana większość badanych deklaruje, że na terenie Gminy Łęki Szlacheckie jest potrzebna specjalistyczna placówka zajmująca się leczeniem osób uzależnionych i udzielaniem wsparcia dla osób żyjących z alkoholikami. Potrzebę taką deklaruje 64% badanych kobiet oraz 66% badanych mężczyzn. Zaledwie 8% respondentek i 14% respondentów twierdzi, że tego typu placówki nie są potrzebne. Natomiast 28% badanych kobiet i 20% badanych mężczyzn nie ma zdania na ten temat. Na podstawie otrzymanych danych można stwierdzić, że problemy związane z nadużywaniem alkoholu i środków psychoaktywnych oraz szkodami, jakie za sobą niosą stanowią dla mieszkańców gminy poważny problem społeczny. Dlatego też zdecydowana większość badanych respondentów dostrzega potrzebę rozwijania działalności placówek specjalistycznych specjalizującymi się w terapii uzależnień i współuzależnień oraz promowania profilaktyki adresowanej przede wszystkim do osób młodych.

Problemy społeczne, z jakimi „borykają się” mieszkańcy Gminy Łęki Szlacheckie

Respondenci, jako *najważniejszy problem* odnotowali *brak opieki instytucjonalnej dla osób zależnych*, czyli dzieci, osób starszych i niepełnosprawnych (24%), *bezradność opiekuńczo – wychowawczą* (20%), *zanikanie tradycyjnych relacji rodzinnych* (16%), *bezrobocie* (12%) oraz *niepełnosprawność członka rodziny* (7%). Kolejnym problemem społecznym jest *nieporadność życiowa* (6%), *alkoholizm* (5%), *ubóstwo* (3%) oraz *narkomania* (1%).

Wykres 9. Problemy społeczne rodzin wg respondentów.

Jakie problemy społeczne rodzin uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie Gminy Łęki Szlacheckie?

Ponadto jak na kolejne pytanie: „*Jakie działania gminy mogą pozytywnie wpłynąć na rozwiązanie problemów społecznych*” badane osoby przede wszystkim wskazują na takie działania jak *tworzenie spółdzielni socjalnych, a tym samym nowych miejsc pracy (28%), organizację zajęć uświadamiających o skutkach nałogów oraz monitorowanie przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu i tytoniu nieletnim (19%), pozyskiwanie funduszy unijnych na cele społeczne (16%), zwiększanie ilości imprez kulturalnych (11%) oraz organizowanie szkoleń dla osób poszukujących pracy (9%)*. Nasi respondenci wskazywali również na *uświadamianie ludziom, że nie są bezradni (5%), działania w zakresie rozwiązywania problemów*

społecznych osób niepełnosprawnych (4%), działania w zakresie rozwiązywania problemów społecznych dzieci oraz osób starszych (4%) oraz działania w zakresie rozwiązywania problemów społecznych rodzin (4%).

Mass media w życiu człowieka

Badane osoby dorosłe inaczej wykorzystują swój wolny czas – bardziej kreatywnie i aktywniej niż młodzi ludzie. Na pierwszym miejscu znajduje się: śledzenie portali społecznościowych (15%), spotkania w gronie znajomych (13%), czytanie książek (13%), uprawianie sportu (12%), wycieczki rowerowe (11%), granie na komputerze (10%), spotkania na świeżym powietrzu przy grillu (6%), uprawianie ogródka (6%), oglądanie telewizji (4%), spacer (4%), rozwiązywanie krzyżówek (3%) oraz majsterkowanie (3%).

Komputer nieodłączny element życia współczesnego człowieka

Pewien odsetek badanych osób zadeklarował korzystanie z komputera. Zadeklarowało tak 24% badanych respondentów od 18 do 35 roku życia i 14% badanych respondentów powyżej 36 roku życia. Ponadto zarówno badane kobiety jak i mężczyźni korzystają z komputera. Powiedziało tak 20% badanych kobiet i 18% badanych mężczyzn. Zdecydowana część badanych poświęca swój czas przy komputerze codziennie. Tylko 2% badanych do 35 roku życia deklaruje spędzanie czasu przed komputerem *sporadycznie* – od czasu do czasu.

Internet – narzędzie wykorzystywane przez współczesnego człowieka, na co dzień

Zdecydowana większość badanych zadeklarowała korzystanie z Internetu. Zadeklarowało tak aż 86% respondentów i 76% respondentek. 48% badanych kobiet i 50% badanych mężczyzn deklaruje korzystania z Internetu codziennie. Ponadto 20% badanych kobiet i 24% badanych mężczyzn korzysta z Internetu kilka razy w tygodniu. 8% respondentek i 6% respondentów korzysta z Internetu kilka razy w miesiącu, natomiast 6% badanych mężczyzn korzysta z Internetu sporadycznie. Dzięki dostępowi do Internetu nasi respondenci przede wszystkim szukają informacji oraz najnowszych wiadomości (80%). Ponadto badane osoby biorą udział w aukcjach internetowych, robiąc zakupy (60%), pobierają pliki z muzyką, filmami czy też e-booki

(51%), surfują bez celu po stronach internetowych (37%) oraz grają on-line (33%). Dodatkowo dorośli mieszkańcy gminy deklarują, że wykorzystują Internet, aby dokonywać opłat rachunków za pośrednictwem elektronicznych kont bankowych (32%). Żadna z badanych osób nie wskazała, że korzystając z Internetu ogląda strony o charakterze erotycznym.

Telefon komórkowy/smartfon, jako stały element życia współczesnego człowieka

Zdecydowana większość badanych zadeklarowała posiadanie telefonu komórkowego/smartfona. Odpowiedziało tak, aż 100% respondentów od 18 do 35 roku życia i 84% powyżej 36 roku życia. Natomiast 14% badanych powyżej 36 roku życia nie posiada telefonu komórkowego/smartfona, ale zamierza go kupić, a jedynie 2% badanych powyżej 36 roku życia nie posiada telefonu i nie zamierza go nabyć.

Warto jeszcze nadmienić, że dorośli mieszkańcy gminy wydają miesięcznie znaczne sumy na usługi telefonii komórkowej. Aczkolwiek osoby dorosłe wysyłają znacznie mniej SMS-ów oraz wykonują mniej rozmów telefonicznych w ciągu dnia niż badana młodzież.

Gry hazardowe w życiu dorosłych mieszkańców Gminy Łęki Szlacheckie

Aż 38% badanych kobiet i 40% mężczyzn oraz 34% badanych osób do 35 roku życia i 44% badanych powyżej 36 roku życia zajmuje się hazardem.

Pierwszymi grami hazardowymi, w jakie grywali badani respondenci były przede wszystkim gry losowe takie jak na przykład toto – lotek (28%) oraz karty (11%). Ponadto 8% respondentek i 10% respondentów po raz pierwszy w gry hazardowe zagrało mając mniej niż 18 lat, 18% respondentek i 14% respondentów zagraли mając 19 – 25 lat, natomiast 10% badanych kobiet i 14% badanych mężczyzn mając 26 – 35 lat. Natomiast 2% respondentek i 2% respondentów po raz pierwszy zagrało w gry hazardowe mając 36 – 45 lat. Pociuszający jest jednak fakt, że zdecydowanie w żadnej grupie badanych osób, ani wśród kobiet czy też wśród mężczyzn oraz zarówno w gronie badanych do 35 roku życia jak i powyżej 36 roku życia nie odnotowano negatywnych zachowań związanych z grami hazardowymi takich jak: *zaciąganie* kredytów na kolejne zakłady, przegrywanie pieniędzy rodzica/współmałżonka/partnera, a nawet popełniania przestępstw, aby zdobyć pieniądze na hazard. To, co warto jeszcze zaznaczyć to, że w żadnej z badanych grup nie odnotowano przypadków odczuwania negatywnych skutków związanych z

grami hazardowymi. Nie odczuwają skutków psychicznych, somatycznych bądź społecznych.

Charakterystyka sposobu kontaktu z przemocą domową mieszkańców Gminy Łęki Szlacheckie

100% badanej populacji nigdy nie zaobserwowała takiej sytuacji, aby ktoś dorosły z ich najbliższej rodziny doświadczył przemocy domowej. Skala zjawiska przemocy obserwowanej wśród najbliższych różni się od tej obserwowanej wśród znajomych. Odpowiedzi respondentów potwierdzają, że to statystycznie kobiety częściej doświadczają przemocy w najbliższej rodzinie, choć nie chętnie mówią o przemocy innym zwłaszcza o tej, której same doświadczają. Natomiast mężczyźni częściej stosują przemoc i częściej traktują ją, jako dopuszczalny sposób wpływu czy wymuszenia posłuszeństwa bliskiej osoby. Jak pokazują dane, kiedy zapytano czy przemoc w tych rodzinach była związana z nadużywaniem alkoholu 10% badanych kobiety wskazała na tego typu powiązania. Jednak 4% badanych kobiet uznało, że przemoc nie była związana ze spożywaniem napojów alkoholowych. Tak więc, można powiedzieć, że nadużywanie alkoholu nie jest jedynym uwarunkowaniem występowania aktów przemocy. Pociuszający jest fakt, że zarówno osoby do 35 roku życia jak i te powyżej 36 roku życia oraz zarówno kobiety jak i mężczyźni zdecydowanie zadeklarowali, że osobą odpowiedzialną za przemoc jest przede wszystkim krzywdziciel.

Działania, jakie należy podjąć na szczeblu lokalnym, aby przeciwdziałać przemocy

Jak wynika z otrzymanych danych zarówno wśród kobiet (96%) jak i mężczyzn (86%) oraz osób do 35 roku życia (88%) jak i powyżej 36 roku życia (94%) są osoby, które dostrzegają potrzebę nauczania młodzieży sposobów szukania porozumienia i budowania relacji wolnych od przemocy. część badanych respondentów wie, gdzie należy zwrócić się o pomoc. Jednak znaczna część badanych wciąż nie wie, jaka instytucja może pomóc ofiarom przemocy. Jak wynika z deklaracji badanych 24% badanych kobiet i 26% badanych mężczyzn zgłosiłoby się do Policji, 12% respondentek i 12% respondentów do pomocy społecznej, 10% respondentek i 4% respondentów do psychologa, 18% badanych kobiet i 6% badanych mężczyzn do

GKRPA, a 6% badanych kobiet do organizacji pozarządowych zajmujących się pomocą takim osobom. Ponadto 4% respondentek wskazało na rozmowę z przyjaciółmi. Niepokojący jest ten odsetek badanych osób, które wskazują, że takie problemy muszą zostać w gronie rodziny, której to dotyczy. 2% respondentów powiedziało, że rozwiązywałaby problem w gronie rodziny. Natomiast, aż 16% badanych kobiet i 34% badanych mężczyzn nie wie, do kogo i gdzie należy zgłosić się po pomoc, a aż 10% respondentek i 16% respondentów uważa, że nie ma instytucji pomagającym ofiarom przemocy.

Stereotypy i przekonania funkcjonujące wśród dorosłych mieszkańców Gminy Łęki Szlacheckie

Nie wszyscy respondenci są przekonani do tego, że „przemoc zarówno wobec dziecka, jak i osoby dorosłej jest w Polsce przestępstwem ściganym przez prawo”. Powiedziało tak 68% badanych kobiet i 58% badanych mężczyzn. Warto w tym miejscu zadać pytanie, czy te osoby, które stwierdziły, że takie czyny nie są karane (czyli 32% respondentek i 42% respondentów) wynikają z braku wiedzy i znajomości prawa dotyczącego ochrony przed przemocą, czy też może nie wierzą w skuteczność jego egzekwowania. Respondenci zarówno kobiety (60%) jak i mężczyźni (60%) w swoich odpowiedziach wskazali, że „rodzice winni mieć pełną swobodę w stosowaniu swoich metod wychowawczych”. Można się zgodzić z tym stwierdzeniem, jednak przy założeniu, że metody te będą zgodne z prawem oraz trendami obowiązującymi w psychologii i pedagogice. 100% badanych kobiet i 100% badanych mężczyzn nie zgodziło się ze stwierdzeniem, że „czasem bicie jest jedyną skuteczną metodą wychowawczą”. Również 100% badanych kobiet i 100% badanych mężczyzn uważa, że na badanym terenie przemoc nie jest czymś zwyczajnym.

Rozmiary i formy agresji wśród dzieci i młodzieży oczami dorosłych mieszkańców Gminy Łęki Szlacheckie

72% badanych kobiet i 70% badanych mężczyzn uważa, że istnieją skuteczne sposoby zapobiegające przemocy w szkole. Jako najskuteczniejsze metody wymieniają surowe kary dla małoletnich przestępców (16% respondentek i 8% respondentów), interwencje nauczycieli w sytuacjach kryzysowych w szkole (6%

badanych kobiet i 10% badanych mężczyzn), pogadanki z policją (6% badanych kobiet i 10% badanych mężczyzn), zgłaszanie aktów przemocy na policję (6% respondentek i 8% respondentów), wydalenie agresywnego ucznia ze szkoły (6% badanych kobiet i 8% badanych mężczyzn), zamontowania kamer na terenie szkoły (12% badanych kobiet i 8% badanych mężczyzn), interwencja rodziców, czyli koniec z „bezsstresowym wychowaniem” i zaprzeczaniem, że ich dziecko nie jest do tego zdolne, a wszyscy inni są winni (18% badanych kobiet i 4% badanych mężczyzn). Natomiast 2% respondentek i 14% respondentów nie wie, jaki to sposób, ale wierzy, że jakiś na pewno istnieje. Najczęściej wskazywano takie miejsca, w których dochodzi do aktów przemocy jak: w domu (38%), w środowisku rówieśniczym (12%), poza murami szkoły, ale na jej terenie (11%), na ulicy (10%), na korytarzu szkolnym podczas przerwy (8%), w drodze do i ze szkoły (7%), w toaletach szkolnych (7%), w środkach masowego przekazu (7%). Zdecydowana większość badanych zadeklarowała potrzebę organizowania kampanii społecznych na rzecz przeciwdziałania cyberprzemocy. Zarówno kobiety jak i mężczyźni uważają, że takie działania są potrzebne (64% badanych kobiet i 68% badanych mężczyzn).

/Szczegółowy raport z badań stanowi załącznik nr 1 do niniejszej Strategii/

Analiza SWOT

W ramach diagnozy dokonanej na potrzeby niniejszego dokumentu przeprowadzono również analizę SWOT. Umożliwiła ona identyfikację mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją, pomagając jednocześnie usystematyzować zgromadzoną dotychczas wiedzę.

Mocne strony	Słabe strony
• system pomocy społecznej zapewniający wsparcie osobom i rodzinom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej; • Stosunkowo niewielka liczba rodzin korzystających ze wsparcia GOPS z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, potrzeby ochrony macierzyństwa oraz przemocy w rodzinie; • wykształcona i stale doskonaląca swoje umiejętności kadra pracowników GOPS; • zatrudnienie osób bezrobotnych w ramach prac społecznie użytecznych; • działalność Zespołu Interdyscyplinarnego; • poradnictwo specjalistyczne;	• starzejące się społeczeństwo. Zjawisko to będzie się nasilać w ciągu najbliższych lat; • ujemny przyrost naturalny oraz jego spadek na przestrzeni ostatnich lat; • brak powszechnej znajomości oferty pomocy społecznej w zakresie walki z uzależnieniami i przemocą; • niski poziom wynagrodzeń; • brak liderów społecznych, na których można oprzeć plan uspołecznienia polityki pomocy społecznej; • brak organizacji pozarządowych podejmujących temat wykluczenia; • niedobór lokali socjalnych i komunalnych; • niska atrakcyjność lokalnego rynku pracy; • brak lokalnych miejsc, dla działań społeczności lokalnych (świetlic, klubów dla młodzieży i osób starszych);
Szanse	Zagrożenia
• tworzenie i wdrażanie	• stereotyp wizerunku pomocy

specjalnych programów pomocowych; • możliwość pozyskiwania środków z Unii Europejskiej; • możliwość wykorzystania funduszy zewnętrznych do aktywizacji mieszkańców; • szkolenia podnoszące kompetencje kadry działającej w obszarze rozwiązywania problemów społecznych; • dostęp mieszkańców do informacji na temat możliwych form pomocy;	społecznej; • roszczeniowe postawy klientów pomocy społecznej; • częste zmiany uregulowań prawnych w zakresie pomocy społecznej, złożone i zmieniające się procedury prawne; • łatwy dostęp do napojów alkoholowych; • starzenie się społeczeństwa; • wzrost zapotrzebowania na pobyt w DPS; • niechęć ludzi do zmiany sytuacji; • brak jednoznacznej negacji dla zjawiska przemocy w rodzinie; • rozpad więzi społecznych w społeczności lokalnej pogłębione przez epidemię Covid-19 (zjawisko alienacji i obojętności);

Sumując uzyskane informacje można wskazać najważniejsze obszary problemowe, których rozwiązanie powinno stać się głównym przedmiotem działań Strategii. Uznano, że na szczególną uwagę zasługują rodziny niepełne, rodziny wielodzietne, rodziny z osobami niepełnosprawnymi. System pomocy społecznej i system świadczeń rodzinnych musi być szczególnie wyczulony na ich sytuację materialną oraz pojawiającą się w nich przemoc, uzależnienia oraz problemy opiekuńczo - wychowawcze.

Kolejnym ważnym obszarem problemowym jest starzenie się społeczeństwa - zmniejszenie liczby dzieci i młodzieży oraz osób wieku produkcyjnym, któremu towarzyszy wzrost udziału osób starszych w populacji gminy. Powoduje to zwiększone

ryzyko chorób i niepełnosprawności, wymaga zwiększonego dostępu do usług opiekuńczych.

W związku z powyższym wyodrębniono następujące obszary problemowe, dla których należy zaprogramować działania:

- wsparcie rodziny i osób niesamodzielných
- ochrona zdrowia, w tym profilaktyka uzależnień
- bezpieczeństwo publiczne, w tym przeciwdziałanie przemocy domowej
- rozwój (edukacja, czas wolny, praca)

Wizja i Misja strategii

Współcześnie wiele organizacji skupia swoją uwagę na włączeniu społecznym osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym i w tym kierunku pozostają kreowane wizja i misja obecnie tworzonej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Łęki Szlacheckie.

Nadrzędnym celem staje się zapewnienie mieszkańcom Gminy jak najlepszej jakości życia w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Wizja:

Łęki Szlacheckie to gmina atrakcyjna i przyjazna, wspierająca mieszkańców w trudnych sytuacjach życiowych, zabezpieczająca dobry dostęp do usług publicznych, zdrowotnych i pomocy społecznej.

Misją strategii jest:

poprawa jakości życia mieszkańców poprzez zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego, dążenie do integracji społecznej oraz tworzenie równych szans rozwoju społecznego wszystkim mieszkańcom.

Cele i zadania strategiczne

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Łęki Szlacheckie na lata 2022 – 2027 wdrażana będzie poprzez realizację programów, projektów socjalnych oraz konkretnych zadań realizowanych przez podmioty i instytucje współdziałające na poziomie gminy z administracją samorządową. Do najważniejszych należą między innymi:

- gminny program wspierania rodziny,
- gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii,
- programy osłonowe adresowane do różnych grup społecznych w zależności od rozpoznanych potrzeb.

Każdą strategię powinna charakteryzować jedna główna cecha – **elastyczność** na etapie jej wdrażania. Oznacza to, że cele i zadania zawarte w strategii powinny być stale monitorowane i weryfikowane w zależności od szybko zmieniającego się otoczenia zewnętrznego, jak również zasobów gminy i potrzeb jej mieszkańców. Jest to podstawowy element procesu wdrażania planu strategicznego. Możliwość wprowadzania zmian w dokumencie strategii, jej regularna aktualizacja ma zachować ciągłość jej realizacji, świadczyć o tym, iż strategia „żyje”, dzięki czemu możliwe staje się osiągnięcie celów przyjętych w trakcie jej tworzenia. Tylko w takiej sytuacji można mówić o sukcesie planowania strategicznego na szczeblu lokalnym.

Właściwa realizacja działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych i przeciwdziałania pojawianiu się nowych zagrożeń wymaga zarządzania strategicznego – wytyczenia celów strategicznych, zadań prowadzących do realizacji celów oraz wskaźników obrazujących realizację zaplanowanych działań. W oparciu o dane zgromadzone na etapie prac diagnostycznych umożliwiające określenie najważniejszych problemów społecznych i prognozę ich zmian opracowano cele i zadania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Głównym celem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wsparcie mieszkańców Gminy Łęki Szlacheckie w przezwyciężaniu problemów i kwestii społecznych.

Cele strategiczne należą do grupy celów kierunkowych i długofalowych (odpowiadają na pytanie: co chcemy osiągnąć?).

Zadania to konkretne działania służące realizacji celów. Są one podstawą wdrażania Strategii. Mówiąc o zadaniach mamy na myśli nie tylko zadania inwestycyjne, rozwijające infrastrukturę społeczną. Specyfiką niniejszej strategii jest duża liczba zadań „miękkich”, dotyczących inwestycji niematerialnych (w człowieka), czyli działania ze sfery społecznej, kulturalnej, edukacyjnej, a także rynku pracy.

Wskaźniki produktu – odnoszą się do bezpośrednich, rzeczowych efektów podjętych działań mierzonych konkretnymi wielkościami. Opisują wszystkie te produkty, które powstają w trakcie realizacji strategii.

Wskaźniki rezultatu – odpowiadające natychmiastowym efektom realizacji strategii mającym bezpośredni wpływ na otoczenie. Są logicznie powiązane ze wskaźnikami produktu.

W niniejszej Strategii wyznaczono cztery cele strategiczne:

1. Wsparcie rodzin i osób
2. Przeciwdziałanie uzależnieniom
3. Zwiększanie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie
4. Wzmocnienie aktywności społecznej i obywatelskiej mieszkańców Gminy

Obszar problemowy: wsparcie rodziny i osób niesamodzielnych

Cel strategiczny 1. Wsparcie rodzin i osób			
Zadania	Wskaźniki	Realizatorzy	Termin
Systematyczna praca socjalna z rodzicami ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze środowisk niewydolnych wychowawczo.	- liczba rodzin objętych pracą socjalną; - liczba dzieci w tych rodzinach	GOPS	2022 - 2027
Udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej, usługowej w zależności od potrzeb, w szczególności finansowanie posiłków dla dzieci.	- ilość zasiłków okresowych; - ilość zasiłków celowych na zakup posiłków w ramach programu rządowego; - ilość dodatków mieszkaniowych; - ilość zasiłków rodzinnych;	GOPS	2022 - 2027
Podejmowanie działań na rzecz wsparcia rodzin wielodzietnych.	- ilość wydanych kart dużej rodziny;	GOPS	2022 - 2027
Wspieranie osób niesamodzielnych poprzez świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.	- ilość godzin zrealizowanych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania; - liczba osób objętych wsparciem w postaci usług opiekuńczych;	GOPS	2022 - 2027

Wprowadzenie usługi asystenta osobistego jako formy wsparcia dla osób niepełnosprawnych.	- liczba zatrudnionych asystentów, - liczba osób objętych usługami;	GOPS	2023-2027
Umożliwienie rodzinom korzystania z pomocy asystenta rodziny.	- Liczba osób objętych wsparciem,	GOPS	2022 - 2027
Aktualizowanie wiedzy pracowników służb społecznych na temat głównych problemów społecznych, ich przyczyn, przejawów i skutków.	- ilość zorganizowanych szkoleń; - liczba uczestników szkoleń;	GOPS	2022 - 2027
Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy dla rodzin będących w trudnej sytuacji życiowej oraz innych form wsparcia tych rodzin.	- liczba osób objętych pomocą organizowaną przez organizacje pozarządowe (np. POPŻ);	GOPS	2022 - 2027

Obszar problemowy: ochrona zdrowia, w tym profilaktyka uzależnień

Cel strategiczny 2. Przeciwdziałanie uzależnieniom			
Zadania	Wskaźniki	Realizatorzy	Termin
Pomoc rodzinom przeżywającym trudności w dostępie do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego.	- ilość udzielonych porad; - liczba zatrudnionych specjalistów;	GKRPA	2022 - 2027
Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz ograniczenia bądź niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień.	- liczba osób skierowanych na terapię leczenia uzależnień.	GKRPA GOPS	2022 - 2027
Działania związane z kierowaniem do sądu wniosków o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu	- ilość wniosków skierowanych do sądu;	GKRPA	2022 - 2027
Finansowanie programów profilaktycznych realizowanych wśród dzieci i młodzieży	- ilość zrealizowanych programów; - liczba osób objętych programami profilaktycznymi;	GKRPA, Szkoly z terenu Gminy	2022 - 2027
Organizowanie i wspieranie lokalnych działań, kampanii edukacyjnych związanych z profilaktyką problemów alkoholowych;	- ilość podjętych przedsięwzięć;	GKRPA	2022 - 2027

Obszar problemowy: bezpieczeństwo publiczne, w tym przeciwdziałanie przemocy domowej

Cel strategiczny 3. Zwiększanie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie			
Zadania	Wskaźniki	Realizatorzy	Termin
Wspieranie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz grup roboczych;	- ilość wszczętych procedur „Niebieskie Karty” i liczba rodzin; - ilość spotkań grup roboczych i spotkań członków GZI;	Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, GOPS	2022 - 2027
Organizowanie akcji kontrolnych na drogach w zakresie badania stanu trzeźwości kierowców, odurzenia substancjami psychoaktywnymi oraz sprawdzanie stanu technicznego pojazdów;	- liczba wykrytych nietrzeźwych kierujących; - liczba wykrytych kierujących pod wpływem środka odurzającego; - ilość wypadków drogowych; - ilość kolizji drogowych; - ilość zdarzeń drogowych z udziałem pieszych;	Komisariat Policji	2022 - 2027
Prowadzenie szkoleń,	- ilość	Komisariat Policji	2022 - 2027

pogadank, z uczniami, nauczycielami, pedagogami, rodzicami i opiekunami na temat współczesnych zagrożeń;	przeprowadzonych spotkań;		
Kontrola i monitorowanie miejsc o szczególnym zagrożeniu przestępczością oraz reagowanie na naruszenia obowiązujących przepisów prawa w zakresie posiadanych uprawnień;	- ilość popełnionych przestępstw w danych kategoriach;	Komisariat Policji	2022 - 2027

Obszar problemowy: ochrona rozwój (edukacja, czas wolny, praca)

Cel strategiczny 4. Wzmocnienie aktywności społecznej i obywatelskiej mieszkańców Gminy			
Zadania	Wskaźniki	Realizatorzy	Termin
Realizacja aktywnych form aktywizacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy, w tym prac społecznie użytecznych;	- liczba osób objętych wsparciem;	PUP	2022 - 2027
Podjęcie działań w celu mobilizowania klientów do poszukiwania zatrudnienia i usamodzielniania się - kontrakty socjalne;	- ilość zawartych kontraktów socjalnych z osobami bezrobotnymi;	GOPS	2022 - 2027
Organizowanie zajęć pozalekcyjnych, rozwijających zainteresowania	- ilość zorganizowanych zajęć pozalekcyjnych	Szkoły z terenu Gminy	2022 - 2027
Organizowanie wydarzeń popularyzujących wiedzę, kulturę, czytelnictwo;	- ilość zorganizowanych akcji	Biblioteka	2022 - 2027
Inicjowanie i rozwój różnych form integracji rodzin ze społecznością lokalną (organizowanie imprez, festynów);	- ilość zorganizowanych imprez	GOPS Szkoły z terenu Gminy Biblioteka	2022 - 2027

Zarządzanie ryzykiem

Zgodnie ze słownikiem języka polskiego, ryzyko rozumiane jest jako: niebezpieczeństwo, że coś zdarzy się w inny od oczekiwanego sposób. Na realizację celów strategii mogą wpływać różne, zmieniające się w czasie czynniki zewnętrzne i wewnętrzne. Mogą one wspomagać osiągnięcie celów lub stanowić zagrożenie ich realizacji. Zarządzanie ryzykiem ułatwia reagowanie na sytuacje, które mogą stanowić przeszkodę w osiągnięciu założonych celów. Zapewnia też możliwość podejmowania działań, z wyprzedzeniem. Pozwala na wdrożenie mechanizmów ograniczających wystąpienie ryzyka oraz zminimalizowanie jego wpływu na realizowane zadania.

Poniżej przedstawiono szczegółowy opis w/w ryzyk oraz sposoby im przeciwdziałania.

Cel strategiczny 1. Wsparcie rodzin i osób

Zadania	Ryzyko	Stopień ryzyka			Działania naprawcze
		niski	średni	wysoki	
Systematyczna praca socjalna z rodzicami ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze środowisk niewydolnych wychowawczo;	- brak poprawy relacji w rodzinach;		X		- obserwacja postępów w relacjach w rodzinach, - motywowanie rodzin do udziału w spotkaniach ze specjalistami;
Udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej, usługowej w zależności od potrzeb,	- niewystarczające środki finansowe	X			- systematyczne monitorowanie wykorzystywania środków finansowych

w szczególności finansowanie posiłków dla dzieci;					
Podjęcie działań na rzecz wsparcia rodzin wielodzietnych;	- brak osób chętnych do wyrobienia karty dużej rodziny;	X			- zwiększenie reklamy, popularyzacji i promocji działań
Wspieranie osób niesamodzielnych poprzez świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania;	- braki kadrowe opiekunów		X		- zapewnienie atrakcyjnych warunków zatrudnienia;
Wprowadzenie usługi asystenta osobistego jako formy wsparcia dla osób niepełnosprawnych;	- brak kandydatów do pełnienia funkcji asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej		X		- zwiększenie reklamy, popularyzacji i promocji działań;
Umożliwienie rodzinom korzystania z pomocy asystenta rodziny	- brak osób chętnych do współpracy z asystentem rodziny		X		- motywowanie rodziców/opiekunów dzieci do podjęcia współpracy;

Aktualizowanie wiedzy pracowników służb społecznych na temat głównych problemów społecznych, ich przyczyn, przejawów i skutków	- brak środków finansowych na organizację szkoleń;	X			- poszukiwanie ofert bezkosztowych;
Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy dla rodzin będących w trudnej sytuacji życiowej oraz innych form wsparcia tych rodzin.	- zmiany w przepisach prawnych;	X			- bieżąca analiza proponowanych zmian w celu dostosowania kierunku działań;

Cel strategiczny 2. Przeciwdziałanie uzależnieniom

Zadania	Ryzyko	Stopień ryzyka			Działania naprawcze
		niski	średni	wysoki	
Pomoc rodzinom przeżywającym trudności w dostępie do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego.	- brak kadry specjalistycznej;		X		- zapewnienie atrakcyjnych warunków zatrudnienia;
Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz ograniczenia bądź niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień.	- brak osób chętnych do korzystania z porad specjalistów;		X		- motywowanie rodzin do udziału w spotkaniach; - zwiększenie reklamy, popularyzacji i promocji działań;
Działania związane z kierowaniem do sądu wniosków o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu	- brak współpracy biegłych sądowych w zakresie wydawania opinii o stopniu uzależnienia od alkoholu;			X	- podjęcie systematycznych działań zmierzających do podjęcia współpracy przez biegłych na potrzeby Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;

Finansowanie programów profilaktycznych realizowanych wśród dzieci i młodzieży	- brak środków finansowych na realizację programów	X			- pozyskanie środków finansowych z zewnątrz;
Organizowanie i wspieranie lokalnych działań, kampanii edukacyjnych związanych z profilaktyką problemów alkoholowych;	- brak środków finansowych na realizację działań - niskie zainteresowanie ze strony młodzieży udziałem w programach profilaktycznych oraz kampaniach edukacyjnych;		X X		- pozyskiwanie zewnętrznych źródeł wspomagających realizację zadań; - korzystanie z własnych zasobów kadrowych; - dobór atrakcyjnych i niekonwencjonalnych form przeprowadzania programów profilaktycznych oraz kampanii;

Cel strategiczny 3. Zwiększanie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Zadania	Ryzyko	Stopień ryzyka			Działania naprawcze
		niski	średni	wysoki	
Wspieranie działalności Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz grup roboczych;	- brak odpowiedniego poziomu finansowania ze środków budżetu jednostki;	X			- pozyskiwanie zewnętrznych źródeł wspomagających realizację zadań;
Organizowanie akcji kontrolnych na drogach w zakresie badania stanu trzeźwości kierowców, odurzenia substancjami psychoaktywnymi oraz sprawdzanie stanu technicznego pojazdów;	- brak środków na realizację zadania; - sprzeciw mieszkańców w zakresie proponowanych działań;	X	X		- występowanie o środki finansowe z budżetu gminy; - prowadzenie mediacji i działań edukacyjnych;

Prowadzenie szkoleń, pogadanek, z uczniami, nauczycielami, pedagogami, rodzicami i opiekunami na temat współczesnych zagrożeń;	- ograniczona możliwość prowadzenia bezpośrednich spotkań z mieszkańcami;	X			- prowadzenie zajęć online; - kampanie informacyjne za pomocą mediów lokalnych;
Kontrola i monitorowanie miejsc o szczególnym zagrożeniu przestępczością oraz reagowanie na naruszenia obowiązujących przepisów prawa w zakresie posiadanych uprawnień;	- brak wystarczającej ilości patroli policyjnych	X			- tworzenie patroli policyjnych z ościennych komisariatów;

Cel strategiczny 4. Wzmocnienie aktywności społecznej i obywatelskiej mieszkańców Gminy

Zadania	Ryzyko	Stopień ryzyka			Działania naprawcze
		niski	średni	wysoki	
Realizacja aktywnych form aktywizacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy, w tym prac społecznie użytecznych;	- zmiany w przepisach prawnych;	X			- bieżąca analiza proponowanych zmian w celu dostosowania kierunku działań związanych z aktywizacją klientów;
Podejmowanie działań w celu mobilizowania klientów do poszukiwania zatrudnienia i usamodzielniania się - kontrakty socjalne;	- bierność bezrobotnych klientów pomocy społecznej;		X		- oszukiwanie różnorodnych form aktywizacji osób bezrobotnych i właściwe rozeznanie rynku pracy; - współpraca z PUP;
Organizowanie zajęć pozalekcyjnych, rozwijających zainteresowania;	- brak środków finansowych na organizację zajęć;		X		- pozyskiwanie grantów; - pozyskanie środków finansowych z zewnątrz;

Organizowanie wydarzeń popularyzujących wiedzę, kulturę, czytelnictwo;	- brak wystarczających środków finansowych;		X		- poszukiwanie alternatywnych źródeł finansowania realizacji zadań;
Inicjowanie i rozwój różnych form integracji rodzin ze społecznością lokalną (organizowanie imprez, festynów);	- brak osób chętnych korzystających z oferty;	X			- zwiększenie reklamy, popularyzacji i promocji działań;

Zestawienie budżetu wybranych zadań przewidzianych do realizacji w Strategii przez poszczególne instytucje w skali roku

Zadanie	Instytucja	Źródło finansowania	Planowana kwota rocznie
Udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej, w zależności od potrzeb - zadania własne gminy; - zadania zlecone	GOPS	budżet Gminy budżet państwa	288 000,00 zł 3 077 000,00 zł
Wspieranie osób niesamodzielnych poprzez świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania;	GOPS	budżet Gminy	35 200,00 zł
Pomoc rodzinom przeżywającym trudności w dostępie do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego (finansowanie punktu konsultacyjnego)	GKRPA	środki pochodzące z opłat za korzystanie ze zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.	21 800,00 zł

Realizacja aktywnych form aktywizacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy, w tym prac społecznie użytecznych;	PUP	FP, EFS	Brak danych
Inicjowanie i rozwój różnych form integracji rodzin ze społecznością lokalną (organizowanie imprez, festynów),	GOPS Szkoły. Biblioteka	budżet Gminy środki pozyskane ze źródeł zewnętrznych	32 600,00 zł

Zadania zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych będą finansowane z następujących źródeł:

1. Krajowe:

- ✓ środki rządowe;
- ✓ środki gminne;
- ✓ środki własne podmiotów zaangażowanych w realizację Strategii;
- ✓ środki funduszy krajowych (np. PFRON, FP);
- ✓ sponsorzy;
- ✓ inne.

2. Zewnętrzne:

- ✓ środki pochodzące z Unii Europejskiej;

Głównymi środkami finansowymi, pochodzącymi z zewnątrz będą niewątpliwie środki pochodzące z Unii Europejskiej – przede wszystkim Europejskiego Funduszu Społecznego.

Monitoring i ewaluacja

Monitoring ma na celu uzyskanie informacji na temat realizacji planowanych działań w zakresie czasu ich realizacji, założeń, źródeł finansowania oraz przełożenia na osiągnięcie rezultatów. Proces monitoringu wdrażania strategii będzie służył identyfikacji osiąganych rezultatów oraz porównanie ich zgodności z jej założeniami. Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji strategii. Będzie on polegał na gromadzeniu i opracowywaniu informacji i danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych. Prowadzony monitoring zmieniających się potrzeb oraz problemów społecznych umożliwi dostosowanie usług publicznych do zmieniających się okoliczności. Ustala się, że nad całością przebiegu procesu monitorowania oraz ewaluacji osiągniętych rezultatów strategii czuwać będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łękach Szlacheckich.

Monitoring będzie prowadzony przynajmniej raz w roku, po zakończeniu roku budżetowego. Na podstawie informacji otrzymywanych z poszczególnych organizacji, instytucji i placówek zaangażowanych w realizację Strategii sporządzane będzie w terminie – do 31 kwietnia przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łękach Szlacheckich zbiorcze sprawozdanie za dany rok.

Zakończenie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Łęki Szlacheckie na lata 2022 - 2027 jest podstawowym dokumentem określającym społeczną misję gminy oraz cele i zadania w sferze społecznej. Stanowi fundament planowych działań w sferze społecznej, które przyczynią się do rozwiązywania problemów społecznych, a co za tym idzie poprawy jakości życia w gminie. Głównym celem samorządu terytorialnego jest przede wszystkim zabezpieczenie godnych warunków życia mieszkańców. Realizacja tego celu prowadzona jest przez wiele działań dotyczących większości kierunków życia. Jedną z niezwykle ważnych sfer funkcjonowania jest sfera społeczna, dotycząca szeregu elementów codziennego życia ludzkiego. Hierarchia działań i nakładów finansowych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego powinna stawiać na pierwszym miejscu zadania z zakresu polityki społecznej. Przedstawiona strategia została przygotowana w oparciu o materiał empiryczny - dane urzędowe, statystyczne oraz badania empiryczne przeprowadzone na próbie mieszkańców gminy Łęki Szlacheckie. Pozwoliło to na dokonanie pełnej diagnozy sfery społecznej, rozpoznanie występowania problemów społecznych. Diagnoza stała się podstawą określenia społecznej misji, celów strategii oraz zadań przyczyniających się do ich realizacji. Opracowanie niniejszej strategii ma posłużyć lepszej, bardziej skutecznej i efektywniejszej realizacji działań na rzecz społeczności lokalnej w gminie Łęki Szlacheckie.

Spis tabel

Tabela 1. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	s. 13
Tabela 2. Ilość odbytych przez GKRPA posiedzeń	s. 13
Tabela 3. Liczba osób objętych pomocą w latach 2018 -2020	s. 18
Tabela 4. Powody udzielenia pomocy w latach 2018-2020	s. 19
Tabela 5. Osoby objęte wsparciem przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny	s. 20

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba mieszkańców Gminy w latach 2018 – 2020.	s. 7
Wykres 2. Średni wiek mieszkańców Gminy	s. 8
Wykres 3. Liczba mieszkańców gminy w 2020 r. z podziałem na wiek	s. 8
Wykres 4. Wskaźnik wykrywalności przestępstw	s. 14
Wykres 5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (brutto)	s. 17
Wykres 6. Procentowy udział badanych uczniów ze względu na wiek	s. 23
Wykres 7. Procentowy udział badanych kobiet oraz mężczyzn	s. 24
Wykres 8. Spożywanie przez respondentów napojów alkoholowych	s. 33
Wykres 9. Problemy społeczne rodzin wg respondentów	s. 36

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Agnieszka Lysoń

